

○ คำพิพากษา
(อุทธรณ์)

(ต. ๒๒)

คดีหมายเลขดำที่ อส. ๑๙/๒๕๕๕
คดีหมายเลขแดงที่อส. ๓๑ /๒๕๕๕

ในพระปรมาภิไธยพระมหากษัตริย์

ศาลปกครองสูงสุด

วันที่ ๑๖ เดือน มีนาคม พุทธศักราช ๒๕๕๙

ระหว่าง { นายสมบูรณ์ บุณยสุจริต ผู้ฟ้องคดี
หัวหน้าอุทยานแห่งชาติทับลาน ที่ ๑
ผู้อำนวยการสำนักบริหารพื้นที่อนุรักษ์ที่ ๑ (ปราจีนบุรี) ที่ ๒ ผู้ถูกฟ้องคดี

เรื่อง คดีพิพาทเกี่ยวกับการที่เจ้าหน้าที่ของรัฐออกคำสั่งโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย
(อุทธรณ์คำพิพากษา)

ผู้ฟ้องคดียื่นอุทธรณ์คำพิพากษา ในคดีหมายเลขดำที่ ส. ๑๘/๒๕๕๔
หมายเลขแดงที่ ส. ๑๒/๒๕๕๕ ของศาลปกครองชั้นต้น (ศาลปกครองระยอง)

คดีนี้ผู้ฟ้องคดีฟ้องว่า ผู้ฟ้องคดีเป็นผู้ครอบครองทำประโยชน์ในที่ดิน ซึ่งตั้ง
อยู่ที่หมู่บ้าน ก.ม. ๘๐ หมู่ที่ ๔ ตำบลบุพราหมณ์ อำเภอนาดี จังหวัดปราจีนบุรี เนื้อที่ประมาณ
๑ ไร่ ๓ งาน ๑๕ ตารางวา ตามหลักฐานเกี่ยวกับการเสียภาษีบำรุงท้องที่ (ภ.บ.ท. ๕)
ที่ดินบริเวณดังกล่าวเดิมมีสภาพเป็นป่าเสื่อมโทรม เนื่องจากทางราชการให้สัมปทานแก่เอกชน
ตัดโค่นต้นไม้ขนาดใหญ่และขนาดกลางไปใช้ประโยชน์จนเกือบหมดแล้ว ราษฎรได้เข้า
ครอบครองทำประโยชน์ในที่ดินบริเวณดังกล่าว ประมาณกว่า ๓๐๐ หลังคาเรือน มาตั้งแต่
ก่อนปี พ.ศ. ๒๕๐๐ โดยหมู่บ้าน ก.ม. ๘๐ ปัจจุบันมีฐานะเป็นหมู่บ้าน อพป. มีสภาพเป็นชุมชน

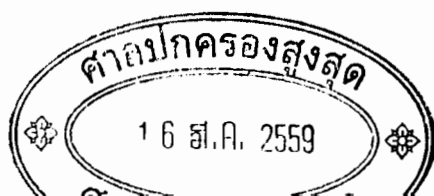

/ขนาดใหญ่...

ขนาดใหญ่ มีโรงเรียน วัด ตู๋ยามจราจร ศาลาที่พักผู้โดยสารริมทาง มีถนนตัดผ่านเข้าหมู่บ้าน และมีสาธารณูปโภคต่างๆ เช่น ไฟฟ้า ประปา ไม่มีสภาพเป็นป่าไม้ ป่าสงวนแห่งชาติ หรืออุทยานแห่งชาติแต่อย่างใด อีกทั้งก้านันและผู้ใหญ่บ้านได้ให้คำรับรองเกี่ยวกับที่ดินข้างต้น ผู้ฟ้องคดีได้ทำการปลูกบ้านพักอยู่อาศัยบนที่ดินดังกล่าว จำนวน ๑ หลัง โดยได้รับทะเบียน บ้านเลขที่ ๑๗ หมู่ที่ ๔ ตำบลบุพราหมณ์ อำเภอชาติ จังหวัดปราจีนบุรี ในขณะที่ผู้ฟ้องคดี ครอบครัวทำประโยชน์ในที่ดินดังกล่าวได้มีเจ้าหน้าที่ของผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสองเข้ามาตรวจดู เป็นระยะๆ ตลอดมา แต่ไม่เคยแจ้งให้ทราบว่าที่ดินดังกล่าวเป็นเขตอุทยานแห่งชาติทับลาน หรือห้ามมิให้ผู้ฟ้องคดีเข้าครอบครองทำประโยชน์หรือห้ามปลูกบ้านพักอาศัยในที่ดิน ผู้ฟ้องคดีจึงเข้าใจว่าได้ครอบครองที่ดินโดยชอบและโดยสุจริต ประกอบกับที่ดินที่ผู้ฟ้องคดี ครอบครองทำประโยชน์แปลงดังกล่าว ยังเป็นเขตผ่อนปรนให้ราษฎรอยู่อาศัยและทำกิน โดยการทำเกษตรกรรมได้ตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๔๑ โดยต่อมา สำนักบริหารพื้นที่อนุรักษ์ที่ ๑ (ปราจีนบุรี) ได้ดำเนินการเพื่อให้เป็นไปตามมาตรการและแนวทาง ตามมติของคณะรัฐมนตรีและมติของคณะกรรมการนโยบายป่าไม้แห่งชาติ ทำการสำรวจพื้นที่ ที่ราษฎรครอบครองและกำหนดขอบเขตพื้นที่บริเวณที่ราษฎรได้รับการผ่อนผันให้อยู่อาศัย และทำกิน ทั้งได้ทำการรังวัดปรับปรุงเขตอุทยานแห่งชาติทับลานในเขตท้องที่อำเภอชาติ จังหวัดปราจีนบุรี โดยระบบ UTM ด้วยเครื่องรับสัญญาณดาวเทียมระบบ จีพีเอส และนำหลักเขตสิทธิทำกิน (ส.ท.ก.) ไปปักในเขตพื้นที่ที่ดินของราษฎรแต่ละแปลง ที่อยู่นอกหลักเขตอุทยานแห่งชาติทับลาน โดยที่ดินของผู้ฟ้องคดีอยู่นอกแนวเขต แต่ต่อมา เมื่อวันที่ ๒๕ พฤศจิกายน ๒๕๔๙ เจ้าหน้าที่อุทยานแห่งชาติทับลานได้ตรวจยึดบ้าน และจับกุมผู้ฟ้องคดีส่งพนักงานสอบสวนสถานีตำรวจภูธรอำเภอชาติ โดยกล่าวหาว่าผู้ฟ้องคดี กระทำความผิดอาญาฐานบุกรุกปรับพื้นที่ป่าไม้ปลูกบ้านพักตากอากาศ จำนวน ๑ หลัง อันเป็นความผิดต่อพระราชบัญญัติป่าไม้ พุทธศักราช ๒๔๘๔ พระราชบัญญัติอุทยาน แห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๔ พระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๗ พระราชบัญญัติส่งเสริม และรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕ และประมวลกฎหมายที่ดิน แต่พนักงานอัยการ จังหวัดกบินทร์บุรีมีคำสั่งไม่ฟ้องคดีอาญาผู้ฟ้องคดี เนื่องจากขาดเจตนากระทำความผิด หลังจากนั้นกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช ได้ยื่นฟ้องผู้ฟ้องคดีเป็นคดีแพ่ง ต่อศาลจังหวัดกบินทร์บุรี โดยกล่าวหาว่าผู้ฟ้องคดีทำให้เสียทรัพย์แก่ทรัพยากรธรรมชาติ ซึ่งเป็นของรัฐ ขอให้ชดใช้ค่าเสียหายเป็นเงินจำนวน ๙๔,๔๗๗.๑๙ บาท ในระหว่าง

การพิจารณาคดีของศาลจังหวัดกบินทร์บุรี รัฐบาลได้มีนโยบายที่จะช่วยเหลือประชาชน เพื่อให้เกิดความปรองดองกันระหว่างรัฐและราษฎรที่อาศัยทำกินอยู่ในที่ดินของรัฐทั่วประเทศ จึงได้มีหนังสือสำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี ด่วนมาก ที่ นร ๐๑๐๕.๐๔/๓๔๐๒ ลงวันที่ ๘ มิถุนายน ๒๕๕๒ ถึงหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องให้ชะลอการผลักดันราษฎรที่มีปัญหา ข้อพิพาทกับรัฐ และคณะกรรมการตรวจสอบพิสูจน์สิทธิการครอบครองที่ดินของราษฎร ตามมติของคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๕๑ ในท้องที่อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดปรางจินบุรี ตามคำสั่งจังหวัดปรางจินบุรี ที่ ๓๔๒/๒๕๕๐ ลงวันที่ ๒๑ มีนาคม ๒๕๕๐ ได้ประชุมแล้วมีมติในการประชุม ครั้งที่ ๕/๒๕๕๓ เมื่อวันที่ ๒๑ ธันวาคม ๒๕๕๓ ว่า ผู้ฟ้องคดี ได้อาศัยทำกินอยู่ก่อนวันประกาศสงวนห้ามเป็นพื้นที่ป่าไม้ตามกฎหมายครั้งแรกในพื้นที่ อหุรักษ์อุทยานแห่งชาติทับลาน แต่ผลการพิสูจน์สิทธิการครอบครองของราษฎรในท้องที่ หมู่บ้าน ก.ม. ๘๐ หมู่ที่ ๔ กรณีดังกล่าวต้องได้รับการอนุมัติจากหน่วยงานราชการต้นสังกัด ในส่วนกลางก่อน ซึ่งในระหว่างรอผลการพิสูจน์สิทธิการครอบครองดังกล่าว ศาลจังหวัด กบินทร์บุรีได้มีคำสั่งลงวันที่ ๒๙ พฤศจิกายน ๒๕๕๓ ให้จำหน่ายคดีแพ่งไว้ชั่วคราว แต่ต่อมา ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ได้มีหนังสือ ที่ ทส ๐๙๑๑.๖๐๑/๑๕๔๘ ลงวันที่ ๘ สิงหาคม ๒๕๕๔ และคำสั่ง ที่ ๒๙/๒๕๕๔ ลงวันที่ ๙ สิงหาคม ๒๕๕๔ สั่งให้ผู้ฟ้องคดีทำลายหรือรื้อถอนสิ่งปลูกสร้าง หรือสิ่งอื่นใดที่ผิดไปจากเดิมออกไปให้พ้นอุทยานแห่งชาติทับลานหรือทำสิ่งนั้นๆ กลับคืน สู่สภาพเดิม แล้วแต่กรณี ให้แล้วเสร็จภายในวันที่ ๓๐ ตุลาคม ๒๕๕๔ ผู้ฟ้องคดีจึงมีหนังสือ ลงวันที่ ๒๓ สิงหาคม ๒๕๕๔ (ที่ถูกต้อง วันที่ ๗ กันยายน ๒๕๕๔) อุทธรณ์คำสั่งดังกล่าว ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ได้พิจารณาแล้วมีหนังสือสำนักบริหารพื้นที่อนุรักษ์ที่ ๑ (ปรางจินบุรี) ด่วนที่สุด ที่ ทส ๐๙๑๑.๑๐/๕๗๘๒ ลงวันที่ ๑๑ ตุลาคม ๒๕๕๔ ยืนยันตามคำสั่งของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ผู้ฟ้องคดีไม่เห็นพ้องด้วยกับคำสั่งของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ และคำวินิจฉัยอุทธรณ์ ของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ เนื่องจากที่ดินที่ผู้ฟ้องคดีครอบครองทำประโยชน์โดยการปลูกสร้างบ้านพัก เพื่อการอยู่อาศัยตามปกติของราษฎรผู้อยู่ในเขตพื้นที่อนุรักษ์ที่คณะรัฐมนตรีมีมติ เมื่อวันที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๔๑ ผ่อนปรนให้ราษฎรที่อยู่อาศัยมาแต่เดิมหรือที่ครอบครองต่อเนื่องจากผู้ครอบครองเดิมอยู่อาศัยทำกินได้ การใช้อำนาจตามมาตรา ๒๒ แห่งพระราชบัญญัติ อุทยานแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๔ จึงต้องใช้บังคับกับราษฎรที่กระทำการบุกรุกพื้นที่ป่าขึ้นใหม่ ภายหลังการออกมติคณะรัฐมนตรีดังกล่าวแล้วเท่านั้น และในคดีที่กล่าวหาว่าผู้ฟ้องคดี กระทำความผิดอาชญาฐานบุกรุกพื้นที่ป่านั้น พนักงานอัยการจังหวัดกบินทร์บุรีมีคำสั่ง

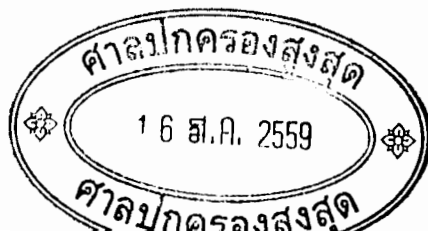

/ถึงที่สุด...

ถึงที่สุดไม่ฟ้องผู้ฟ้องคดีแล้ว ทั้งผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสองได้เลือกฟ้องผู้ฟ้องคดีเป็นคดีแพ่ง ต่อศาลจังหวัดบึงบอริแล้ว การที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ออกคำสั่งให้ผู้ฟ้องคดีทำลายหรือรื้อถอน สิ่งปลูกสร้างหรือสิ่งอื่นใดที่ผิดไปจากสภาพเดิมไปให้พ้นอุทยานแห่งชาติทับลานหรือทำให้สิ่งนั้นๆ กลับคืนสู่สภาพเดิม แล้วแต่กรณี จึงเป็นการใช้สิทธิโดยไม่สุจริตและเป็นการกระทำละเมิด ต่อผู้ฟ้องคดี คำสั่งดังกล่าวจึงไม่ชอบด้วยกฎหมาย นอกจากนี้ตามหนังสือสำนักงาน ปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีที่แจ้งให้หน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องชะลอการผลักดันราษฎร ที่อยู่อาศัยและทำกินในที่ดินที่มีกรณีพิพาทกับหน่วยงานของรัฐ และคำสั่งดังกล่าวยังมีผลใช้ บังคับอยู่ในปัจจุบัน แต่ผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสองกลับมีคำสั่งให้ผู้ฟ้องคดีทำลายหรือรื้อถอนสิ่งปลูกสร้าง หรือสิ่งอื่นใดที่ผิดไปจากสภาพเดิมออกไปให้พ้นอุทยานแห่งชาติทับลานหรือทำให้สิ่งนั้นๆ กลับคืนสู่สภาพเดิมอีกจึงเป็นการกระทำที่สวนทางกับนโยบายของรัฐบาล อีกทั้ง คณะกรรมการตรวจสอบพิสูจน์สิทธิการครอบครองที่ดินของราษฎรในพื้นที่ป่าอนุรักษ์ ท้องที่จังหวัดปราจีนบุรี ตามคำสั่งจังหวัดปราจีนบุรี ที่ ๓๔๒/๒๕๕๐ ลงวันที่ ๒๑ มีนาคม ๒๕๕๐ ได้ดำเนินการตรวจสอบพิสูจน์สิทธิการครอบครองที่ดินของผู้ฟ้องคดีตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๔๑ แล้วมีมติว่า ผู้ฟ้องคดีเป็นผู้ครอบครองที่ดินแปลงที่ ๔๗๓ เนื้อที่ ๑ ไร่ ๓ งาน ๑๕ ตารางวา และได้อยู่มาก่อนการประกาศเป็นพื้นที่ป่าไม้ตามกฎหมายครั้งแรก ในพื้นที่ป่าอนุรักษ์ ผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสองจึงไม่อาจใช้อำนาจตามมาตรา ๒๒ แห่งพระราชบัญญัติ อุทยานแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๔ มาบังคับกับผู้ฟ้องคดีได้ และการที่ต่อมาผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ มีหนังสือ ที่ ทส ๐๙๑๑.๖๐๑/๒๒๕๔ ลงวันที่ ๑ พฤศจิกายน ๒๕๕๔ เรื่อง สั่งให้ผู้กระทำความผิดพระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๔ ทำลายหรือรื้อถอนสิ่งปลูกสร้าง และหรือสิ่งอื่นใดที่ผิดไปจากสภาพเดิมออกไปให้พ้นอุทยานแห่งชาติ หรือทำให้สิ่งนั้นๆ กลับคืนสู่สภาพเดิม แล้วแต่กรณี โดยให้ปฏิบัติให้แล้วเสร็จภายในวันที่ ๑๕ พฤศจิกายน ๒๕๕๔ หากพ้นระยะเวลากำหนดดังกล่าวพนักงานเจ้าหน้าที่จะดำเนินการทำลาย หรือรื้อถอนสิ่งปลูกสร้างดังกล่าว จึงไม่ชอบด้วยกฎหมายและไม่เป็นธรรมแก่ผู้ฟ้องคดีด้วย ผู้ฟ้องคดีจึงนำคดีมาฟ้องต่อศาลปกครองชั้นต้น

ขอให้ศาลมีคำพิพากษาหรือคำสั่ง ดังนี้

๑. ให้เพิกถอนคำสั่งของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ที่ ๒๙/๒๕๕๔ ลงวันที่ ๙ สิงหาคม ๒๕๕๔ ที่ให้ผู้ฟ้องคดีทำลายหรือรื้อถอนสิ่งปลูกสร้างหรือสิ่งอื่นใดที่ผิดไปจากสภาพเดิม ออกไปให้พ้นอุทยานแห่งชาติทับลาน หรือทำให้สิ่งนั้นๆ กลับคืนสู่สภาพเดิม แล้วแต่กรณี

/ให้แล้วเสร็จ...

ให้แล้วเสร็จภายในวันที่ ๓๐ ตุลาคม ๒๕๕๔ และหนังสือ ที่ ทส ๐๙๑๑.๖๐๑/๒๒๕๔ ลงวันที่ ๑ พฤศจิกายน ๒๕๕๔

๒. ให้เพิกถอนคำวินิจฉัยอุทธรณ์ของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ตามหนังสือสำนักบริหารพื้นที่อนุรักษ์ที่ ๑ (ปราจีนบุรี) ด่วนที่สุด ที่ ทส ๐๙๑๑.๑๐/๕๗๘๒ ลงวันที่ ๑๑ ตุลาคม ๒๕๕๔

๓. ห้ามมิให้ผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสองเข้าไปในบริเวณที่ดินที่ผู้ฟ้องคดีครอบครองทำประโยชน์และตรวจค้น ขั้วไล่ รื้อถอนสิ่งปลูกสร้างของผู้ฟ้องคดีจนกว่าศาลจะมีคำพิพากษาถึงที่สุด

๔. ให้ผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสองระงับการดำเนินการตามมาตรา ๒๒ แห่งพระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๔ ไว้เป็นการชั่วคราวจนกว่าศาลจะมีคำพิพากษา

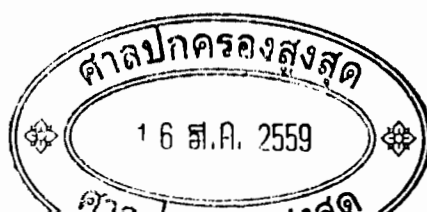
๕. ให้ผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสองร่วมกันหรือแทนกันชดใช้ค่าธรรมเนียมศาลและค่าทนายความแทนผู้ฟ้องคดีด้วย

ศาลปกครองชั้นต้นพิจารณาคำขอทุเลาการบังคับตามคำสั่งทางปกครองของผู้ฟ้องคดี แล้วมีคำสั่งไม่รับคำขอทุเลาการบังคับตามคำสั่งทางปกครองดังกล่าวไว้พิจารณา

ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ให้การว่า ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ มีอำนาจหน้าที่ดูแล ปกป้อง รักษา รวมตลอดถึงการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติ โดยการตรวจปราบปราม และจับกุมผู้กระทำความผิดกฎหมายเกี่ยวกับการป่าไม้และกฎหมายอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องในเขตพื้นที่อุทยานแห่งชาติทับลาน เพื่อให้การคุ้มครองและดูแลรักษาอุทยานแห่งชาติให้คงอยู่ในสภาพธรรมชาติไม่ให้เกิดการทำลายหรือเปลี่ยนแปลงไป ตามคำสั่งกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช ที่ ๑๓๙/๒๕๕๔ ลงวันที่ ๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๔ และหนังสือกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช ด่วนที่สุด ที่ ทส ๐๙๐๕.๒/๗๙๓๐ ลงวันที่ ๑๐ พฤษภาคม ๒๕๕๗ ผู้ฟ้องคดีซื้อที่ดินจากผู้ครอบครองเดิมและได้ปรับสภาพพื้นที่ปลูกสร้างบ้าน โดยที่ดินดังกล่าวไม่มีเอกสารสิทธิในการครอบครองที่ดินตามประมวลกฎหมายที่ดิน และเป็นพื้นที่ที่อยู่ในเขตอุทยานแห่งชาติทับลานตามพระราชกฤษฎีกากำหนดบริเวณที่ดินป่าวังน้ำเขียวและป่าครบุรี ในท้องที่ตำบลสะแกราช ตำบลวังน้ำเขียว อำเภอปักธงชัย ตำบลครบุรี ตำบลจระเข้มหิน ตำบลโคกกระชาย อำเภอครบุรี และตำบลสระตะเคียน ตำบลโนนสมบูรณ์ อำเภอเสิงสาง จังหวัดนครราชสีมา และป่าแก่งดินสอ ป่าแก่งใหญ่ และป่าเขาสะโตน ในท้องที่ตำบลบุพราหมณ์ ตำบลทุ่งโพธิ์ อำเภอนาดี จังหวัดปราจีนบุรี ให้เป็นอุทยานแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๒๔ และอยู่ในเขตป่าสงวนแห่งชาติ ตามกฎกระทรวง ฉบับที่ ๘๙๕

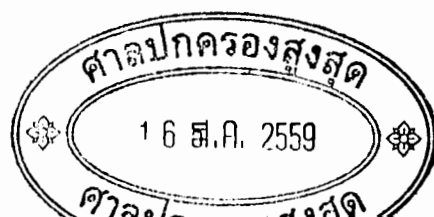

(พ.ศ. ๒๕๒๓) ออกตามความในพระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๗ ซึ่งอุทยานแห่งชาติทับลานได้ติดตั้งป้ายประกาศอุทยานแห่งชาติทับลาน เรื่อง ห้ามมิให้บุคคลหรือกลุ่มบุคคลเข้าไปบุกรุก ยึดถือครอบครอง หรือกระทำการซื้อขายพื้นที่ในเขตอุทยานแห่งชาติทับลานและได้มีการแจ้งเตือนให้ทราบตลอดมา ส่วนเจตนารมณ์ของมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๔๑ เป็นกรณีเห็นชอบในหลักการมาตรการและแนวทางเพื่อแก้ปัญหาความเดือดร้อนของราษฎรดั้งเดิม โดยการผ่อนผันให้ราษฎรที่มีที่ดินทำกินในเขตป่าไม้ที่อยู่อาศัยทำกินก่อนประกาศเขตป่าอนุรักษ์ตามกฎหมายครั้งแรก แจ้งการครอบครองที่ดิน และทางราชการจะผ่อนผันให้ถือครองที่ดินได้โดยมีเงื่อนไขจนกว่าจะดำเนินการตรวจพิสูจน์สิทธิในที่ดินแล้วเสร็จ หากผลการตรวจพิสูจน์พบว่าราษฎรอยู่อาศัยทำกินมาก่อน ให้กรมป่าไม้จัดทำขอบเขตบริเวณที่อยู่อาศัยทำกินให้ชัดเจน ห้ามขยายพื้นที่เพิ่มเติมเด็ดขาด และดำเนินการตามกฎหมายเพื่อให้ราษฎรอาศัยทำกินตามความจำเป็นเพื่อการครองชีพ แต่ถ้าวเป็นพื้นที่ล่อแหลมคุกคามต่อระบบนิเวศ พื้นที่ที่มีผลกระทบต่อประสิทธิภาพในการคุ้มครองดูแลพื้นที่ป่าอนุรักษ์ตามกฎหมาย เช่น อุทยานแห่งชาติ และพื้นที่ป่าอนุรักษ์ตามมติคณะรัฐมนตรี เช่น ป่าต้นน้ำลำธารชั้น ๑ และชั้น ๒ ให้พิจารณาดำเนินการช่วยเหลือราษฎรตามความเหมาะสม เพื่อให้หาที่อยู่อาศัยทำกินแห่งใหม่หรือดำเนินการเคลื่อนย้ายราษฎรออกมาจากบริเวณนั้น ไปอยู่อาศัยทำกินในพื้นที่ที่เหมาะสม ถ้ามีการกระทำผิดใดๆ อันทำลายหรือกระทบกระเทือนต่อการรักษาป่า และหรือสิ่งแวดล้อมให้ดำเนินการตามกฎหมายโดยเฉียบขาด และเพื่อป้องกันมิให้มีการยึดถือครอบครองพื้นที่ ให้เจ้าหน้าที่ทำลายรื้อถอนและหรือดำเนินการอื่นๆ ตามที่กฎหมายกำหนด ทั้งนี้ การจัดทำปักหลักแนวเขตนั้น เป็นหลักเขตควบคุมมิให้ราษฎรบุกรุกขยายพื้นที่ไม่ใช่แนวเขตอุทยานแห่งชาติทับลาน ตามพระราชกฤษฎีกากำหนดเขตอุทยานแห่งชาติทับลาน พ.ศ. ๒๕๒๔ แต่อย่างใด และตามรายงานการประชุมคณะอนุกรรมการป้องกันและปราบปรามการลักลอบทำลายทรัพยากรป่าไม้ประจำจังหวัดนครราชสีมาเมื่อวันที่ ๒๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๕ ได้กำหนดแนวทางปฏิบัติต่อเนื่องจากมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๔๑ ว่า ในระหว่างที่ยังไม่มีพระราชกฤษฎีกาเพิกถอนสภาพอุทยานแห่งชาติทับลานให้เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องควบคุมตรวจสอบอย่างต่อเนื่อง และเข้มงวดกวดขันหากมีการบุกรุกเพิ่มเติมหรือราษฎรที่ผ่านการสำรวจสิทธิไว้แล้วได้ขายพื้นที่ครอบครองให้แก่บุคคลอื่น ให้เจ้าหน้าที่

/ดำเนินการ...

ดำเนินการตามอำนาจหน้าที่โดยเจตนาและยกเลิกสิทธิที่จะได้รับการจัดสรรพื้นที่ดังกล่าว ส่วนในคดีอาญาแม้พนักงานอัยการจังหวัดกบินทร์บุรีมีคำสั่งไม่ฟ้อง เนื่องจากผู้ฟ้องคดีขาดเจตนาในการกระทำผิดก็ตาม แต่บริเวณที่ดินพิพาทที่ผู้ฟ้องคดีครอบครองทำประโยชน์ ยังคงเป็นพื้นที่อุทยานแห่งชาติทับลานซึ่งไม่สามารถซื้อขายครอบครองได้ และที่ผู้ฟ้องคดี อ้างว่า คณะกรรมการตรวจสอบพิสูจน์สิทธิการครอบครองที่ดินของราษฎรในพื้นที่ป่าอนุรักษ์ ท้องที่จังหวัดปราจีนบุรี ตามคำสั่งจังหวัดปราจีนบุรี ที่ ๓๔๒/๒๕๕๐ ลงวันที่ ๒๑ มีนาคม ๒๕๕๐ ได้ตรวจสอบพิสูจน์สิทธิการครอบครองที่ดินของผู้ฟ้องคดีตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๔๑ แล้วมีมติว่า ผู้ฟ้องคดีได้อยู่อาศัยทำกินก่อนวันประกาศสงวนหวงห้าม เป็นพื้นที่ป่าไม้ตามกฎหมายครั้งแรกนั้น มติคณะรัฐมนตรีดังกล่าวมีหลักเกณฑ์สำคัญ ในการตรวจสอบพิสูจน์สิทธิข้อ ๑ (๑.๑) กำหนดให้ผู้ครอบครองที่ดินต้องเข้าทำประโยชน์ อย่างต่อเนื่องมาโดยตลอดก่อนวันประกาศให้เป็นอุทยานแห่งชาติจนถึงปัจจุบัน หากปรากฏว่า มีการโอนสิทธิซื้อขายหรือยินยอมให้ผู้อื่นครอบครองทำประโยชน์คณะกรรมการตรวจสอบพิสูจน์สิทธิ จะไม่รับพิจารณารับรองสิทธิในการครอบครองที่ดินนั้น โดยมติของคณะรัฐมนตรีดังกล่าว เป็นเพียงการพิจารณาเบื้องต้น ยังไม่ใช่ข้อยุติว่าผู้ฟ้องคดีได้สิทธิครอบครองที่ดินแล้ว เมื่อผู้ฟ้องคดีได้ซื้อที่ดินในเขตอุทยานแห่งชาติทับลานโดยครอบครองทำประโยชน์ต่อจาก ผู้ครอบครองเดิม และได้ดำเนินการสร้างสิ่งปลูกสร้างภายหลังมีการประกาศเป็นอุทยาน แห่งชาติทับลานและคณะรัฐมนตรีมีมติเมื่อวันที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๔๑ แล้ว ผู้ฟ้องคดีจึงไม่อยู่ ในหลักเกณฑ์ที่จะได้รับการพิจารณารับรองสิทธิในการครอบครองที่ดินในพื้นที่ป่าอนุรักษ์ ตามมติคณะรัฐมนตรีดังกล่าว ส่วนการที่ผู้ฟ้องคดีอ้างว่า บริเวณที่ดินที่ผู้ฟ้องคดีเข้ามาซื้อ ครอบครองทำประโยชน์มีสภาพเป็นป่าเสื่อมโทรม เนื่องจากทางราชการได้ออกสัมปทาน ให้เอกชนตัดโค่นไม้ขนาดใหญ่ไปใช้ประโยชน์ นั้น เมื่อยังไม่มีพระราชกฤษฎีกาเพิกถอน สภาพอุทยานแห่งชาติ พื้นที่ดังกล่าวย่อมมีสภาพเป็นป่าตามกฎหมายว่าด้วยป่าไม้ ซึ่งการใช้ มาตรการทางปกครองตามมาตรา ๒๒ แห่งพระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๔ มีวัตถุประสงค์เพื่อให้การคุ้มครองดูแลรักษาอุทยานแห่งชาติ ให้คงอยู่ในสภาพธรรมชาติเดิม มิให้ถูกทำลายหรือเปลี่ยนแปลงไป ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ได้ปฏิบัติหน้าที่ตามอำนาจหน้าที่ โดยชอบแล้ว มิได้ละเว้นการปฏิบัติหน้าที่หรือเป็นการเลือกปฏิบัติแต่อย่างใด

/ผู้ถูกฟ้องคดี...

ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ให้การว่า หลักฐาน ภ.บ.ท. ๕ เป็นเพียงเอกสารแสดงการเสียภาษีบำรุงท้องที่ไม่ใช่เอกสารที่มีผลอันจะทำให้เกิดกรรมสิทธิ์หรือสิทธิครอบครองในที่ดินตามประมวลกฎหมายที่ดินแต่อย่างใด เมื่อที่ดินบริเวณพิพาทของผู้ฟ้องคดียังไม่มีหลักฐานแสดงกรรมสิทธิ์ ที่ดินบริเวณพิพาทดังกล่าวจึงมีสภาพเป็นป่าตามกฎหมายว่าด้วยป่าไม้ โดยอุทยานแห่งชาติทับลานได้ประกาศกำหนดให้บริเวณที่ดินพิพาทเป็นอุทยานแห่งชาติตามพระราชกฤษฎีกากำหนดบริเวณที่ดินป่าวังน้ำเขียว และป่าครบุรี ในท้องที่ตำบลสะแกราช ตำบลวังน้ำเขียว อำเภอปักธงชัย ตำบลครบุรี ตำบลจระเข้หิน ตำบลโคกกระชาย อำเภอครบุรี และตำบลสระตะเคียน ตำบลโนนสมบูรณ์ อำเภอเสิงสาง จังหวัดนครราชสีมา และป่าแก่งดินสอ ป่าแก่งใหญ่ และป่าเขาสะโตน ในท้องที่ตำบลบุพราหมณ์ ตำบลทุ่งโพธิ์ อำเภอนาดี จังหวัดปราจีนบุรี ให้เป็นอุทยานแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๒๔ ซึ่งตามความในมาตรา ๑๖ ทวิ แห่งพระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๗ ที่บัญญัติว่าบริเวณพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติที่จะอนุญาตให้ราษฎรเข้าทำประโยชน์ได้ั้นต้องมีสภาพเป็นป่าเสื่อมโทรม ซึ่งหมายถึงป่าที่มีไม้มีค่าที่มีลักษณะสมบูรณ์เหลืออยู่เป็นส่วนน้อยและป่านั้นยากที่จะกลับฟื้นคืนได้ตามธรรมชาติ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่คณะรัฐมนตรีกำหนด พร้อมทั้งบริเวณพื้นที่ป่าเสื่อมโทรมดังกล่าวต้องได้รับการประกาศกำหนดเป็นเขตปรับปรุงป่าสงวนแห่งชาติแล้ว และจะต้องเป็นการได้สิทธิในที่ดินตามมาตรา ๘ แห่งประมวลกฎหมายที่ดินเท่านั้น เมื่อพื้นที่บริเวณที่ผู้ฟ้องคดีครอบครองยังคงสถานะเป็นอุทยานแห่งชาติ โดยเจ้าหน้าที่ของอุทยานแห่งชาติทับลานได้ทำการปิดป้ายประกาศเรื่อง ห้ามมิให้บุคคลหรือกลุ่มบุคคลเข้าไป ยึดถือ ครอบครอง หรือกระทำการซื้อ หรือขายพื้นที่อุทยานแห่งชาติทับลานแล้ว การที่พนักงานเจ้าหน้าที่เข้าไปตรวจดูโดยมิได้กระทำการใดๆ ตามที่ผู้ฟ้องคดีกล่าวอ้างนั้น มิได้เป็นการเพิกเฉยหรือละเลยแต่อย่างใด หากแต่เป็นเพียงการเข้าไปสำรวจตรวจสอบรวบรวมข้อมูลในบริเวณพื้นที่ป่าอนุรักษ์ที่ถูกครอบครองโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย อันเป็นขั้นตอนหนึ่งของการดำเนินการเพื่อแก้ไขปัญหาเรื่องที่ดินในเขตป่าอนุรักษ์ต่อไป ส่วนที่ผู้ฟ้องคดีอ้างว่าที่ดินที่ผู้ฟ้องคดีครอบครองทำประโยชน์อยู่ในเขตผ่อนปรนให้ราษฎรอยู่อาศัยทำกินในพื้นที่ป่าอนุรักษ์ตามมติคณะรัฐมนตรี ลงวันที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๔๑ มติคณะรัฐมนตรีดังกล่าว มีหลักสำคัญประการหนึ่งว่าจะต้องมีการอยู่อาศัยหรือทำกินในพื้นที่นั้นอยู่แล้วและต่อเนื่องมาจนถึงปัจจุบัน ไม่ใช่เป็นลักษณะว่าได้อพยพ

/เคลื่อนย้าย...

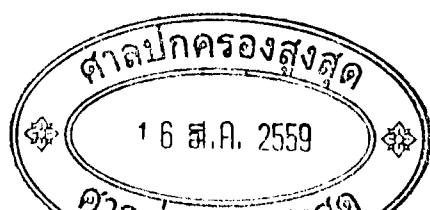
เคลื่อนย้ายไปอยู่อาศัย หรือทำกินที่แห่งอื่นและจะขอกลับไปในพื้นที่ที่เคยอยู่ หรือไม่ใช้
ลักษณะทำกินเป็นไร่เลื่อนลอย ไร่หมุนเวียน และจะขอกลับเข้าไปทำกินอีก กรณีดังกล่าวนี้
ถือเป็นการบุกรุกพื้นที่ใหม่ และการที่คณะกรรมการตรวจสอบพิสูจน์สิทธิการครอบครอง
ที่ดินของราษฎรในท้องที่จังหวัดปราจีนบุรี ตามคำสั่งจังหวัดปราจีนบุรี ที่ ๓๔๒/๒๕๕๐
ลงวันที่ ๒๑ มีนาคม ๒๕๕๐ ได้ดำเนินการตรวจสอบพิสูจน์สิทธิการครอบครองที่ดินของผู้ฟ้องคดี
ตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๔๑ แล้วมีมติว่า ผู้ฟ้องคดีอยู่อาศัยทำกิน
มาก่อนวันประกาศสงวนห้ามเป็นพื้นที่ป่าไม้ตามกฎหมายครั้งแรกในพื้นที่อนุรักษ์นั้น
เป็นเพียงความเห็นของคณะทำงานที่ยังมิได้เป็นข้อยุติเกี่ยวกับการให้สิทธิในที่ดิน
แก่ผู้ฟ้องคดี เมื่อผู้ฟ้องคดีได้ให้ถ้อยคำว่าได้ที่ดินที่ครอบครองโดยการโอนสิทธิการครอบครอง
มาจากนายวิเชียร ราชระน้อย แทนการชำระหนี้ ตามถ้อยคำที่ปรากฏในชั้นอุทธรณ์คำสั่ง
ของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ฉบับลงวันที่ ๗ กันยายน ๒๕๕๔ ของผู้ฟ้องคดีในข้อ ๑.๑ ผู้ฟ้องคดี
จึงมิได้เป็นผู้ครอบครองทำประโยชน์ติดต่อกันโดยตลอดมา ผู้ฟ้องคดีจึงเป็นผู้ขาดคุณสมบัติ
และผิดหลักเกณฑ์เงื่อนไขของมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๔๑ นอกจากนี้
การที่พนักงานอัยการจังหวัดกบินทร์บุรีมีคำสั่งไม่ฟ้องคดีผู้ฟ้องคดี นั้น เป็นผลในทางคดีอาญา
เนื่องจากเห็นว่าผู้ฟ้องคดีขาดเจตนาในการกระทำความผิด หาได้ทำให้ผู้ฟ้องคดีอยู่อาศัยทำกิน
ในที่ดินหรือให้สิทธิในที่ดินแต่อย่างใด ส่วนการที่สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี
ได้มีหนังสือขอให้หน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องชะลอการผลักดันราษฎรที่อยู่อาศัยและทำกิน
ในที่ดินที่มีกรณีพิพาทกับหน่วยงานของรัฐ นั้น หนังสือดังกล่าวมิใช่คำสั่งเด็ดขาด
ให้หน่วยงานของรัฐที่ต้องปฏิบัติตามโดยเคร่งครัด แต่เป็นเพียงหนังสือขอความร่วมมือจาก
เจ้าหน้าที่ให้ชะลอการผลักดันหรือขับไล่ประชาชนออกจากพื้นที่ที่เป็นที่ดินของรัฐไว้ก่อน
เท่านั้น การพิจารณาดำเนินคดีกับราษฎรที่มีปัญหาข้อพิพาทกับรัฐยังคงขึ้นอยู่กับ
การวินิจฉัยของหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องดังเดิม ซึ่งการใช้อำนาจของพนักงานเจ้าหน้าที่
ตามมาตรา ๒๒ แห่งพระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๔ สั่งให้ผู้กระทำความผิด
ทำลายหรือรื้อถอนสิ่งปลูกสร้างหรือสิ่งอื่นใดที่ผิดไปจากสภาพเดิมออกไปให้พ้นอุทยาน
แห่งชาติ หรือทำให้สิ่งนั้นๆ กลับคืนสู่สภาพเดิม คำสั่งดังกล่าวจึงเป็นคำสั่งทางปกครอง
ตามมาตรา ๕ แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ ซึ่งแม้
คดีแพ่งจะอยู่ระหว่างการพิจารณาของศาลจังหวัดกบินทร์บุรีก็ตาม ผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสอง

/ก็มีอำนาจ...

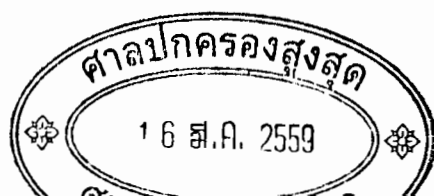
ก็มีอำนาจที่จะออกคำสั่งให้ผู้ฟ้องคดีทำลายหรือรื้อถอนสิ่งปลูกสร้าง หรือสิ่งอื่นใดที่ผิดไปจากเดิม ออกไปให้พ้นจากอุทยานแห่งชาติทับลานได้ อันเป็นการปฏิบัติหน้าที่ตามกฎหมาย โดยไม่ต้องรอผลแห่งคดีแต่อย่างใด การปลูกสร้างสิ่งถาวรของผู้ฟ้องคดีไม่ว่าจะด้วยเหตุผลใดก็ตาม ย่อมเป็นการกระทำที่ผิดกฎหมาย เป็นการเปลี่ยนแปลงสภาพธรรมชาติเดิม อันเป็นการขัดต่อเจตนารมณ์แห่งพระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๔ การปฏิบัติงานของผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสองจึงเป็นการใช้อำนาจของพนักงานเจ้าหน้าที่ตามที่กฎหมายให้อำนาจไว้ กับผู้กระทำความผิดต่อบทบัญญัติของกฎหมายเพื่อคุ้มครอง ดูแล รักษาทรัพยากรธรรมชาติไว้มิให้ถูกเปลี่ยนแปลงไปหรือถูกทำลายลง อีกทั้งผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสองมิได้เลือกปฏิบัติ เพื่อดำเนินการเฉพาะสิ่งปลูกสร้างถาวรของผู้ฟ้องคดีเพียงรายเดียว

ผู้ฟ้องคดีคัดค้านคำให้การในทำนองเดียวกันกับคำฟ้อง และมีข้อเท็จจริงเพิ่มเติมว่า ที่ดินพิพาทมิได้อยู่ในเขตป่าไม้ตามพระราชบัญญัติป่าไม้ พุทธศักราช ๒๔๘๔ และมีได้ถูกกำหนดให้เป็นเขตป่าคุ้มครองหรือป่าสงวนตามพระราชบัญญัติคุ้มครองและสงวนป่า พุทธศักราช ๒๔๘๑ ทั้งมิได้สงวนไว้เพื่อใช้ประโยชน์อย่างอื่นของรัฐ ตามบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยการหวงห้ามที่ดินรกร้างว่างเปล่าอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดิน พุทธศักราช ๒๔๗๘ และตามมาตรา ๑๐ แห่งพระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายที่ดิน พ.ศ. ๒๔๙๗ แต่เป็นที่ดินที่เป็นทรัพย์สินของแผ่นดินประเภทธรรมดามีลักษณะเช่นเดียวกับทรัพย์สินของเอกชน ราษฎรจึงมีสิทธิโดยชอบธรรมที่จะแสดงเจตนาในการยึดถือครอบครองไว้เพื่อตนโดยสงบเปิดเผย และด้วยเจตนาเป็นเจ้าของได้ ตามมาตรา ๑๓๖๗ มาตรา ๑๓๖๘ มาตรา ๑๓๗๐ และมาตรา ๑๓๗๒ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ซึ่งแผนที่แนบท้ายพระราชกฤษฎีกากำหนดเขตอุทยานแห่งชาติทับลาน พ.ศ. ๒๕๒๔ ได้ครอบคลุมที่ดินของราษฎรตำบลบุพราหมณ์จำนวนนับหมื่นไร่ทั้งที่เป็นที่ดินที่มีกรรมสิทธิ์และสิทธิครอบครอง โดยกรมป่าไม้ได้มีคำสั่งตั้งอนุกรรมการร่วมกันตรวจสอบและทำการรังวัดปักหลักเขตแสดงแนวเขตอุทยานแห่งชาติทับลานและทำการรังวัดกันที่ดินของผู้ฟ้องคดีและราษฎรอื่นๆ ออกจากเขตอุทยานแห่งชาติทับลานเมื่อปี พ.ศ. ๒๕๔๓ ตามคำสั่งกรมป่าไม้ ที่ ๑๑๔๕/๒๕๔๓ และหนังสือรายงานของจังหวัดปราจีนบุรี ที่ ปจ ๐๐๑/๑๐๖๙ ลงวันที่ ๒๙ กันยายน ๒๕๔๕ ดังนั้น สิทธิครอบครองของผู้ฟ้องคดีและราษฎรรายอื่นที่อยู่นอกแผนที่กั้นแนวเขตอุทยานแห่งชาติทับลานที่ได้ทำการรังวัดปรับปรุงแนวเขตเมื่อปี พ.ศ. ๒๕๔๓ จึงมีอยู่โดยชอบด้วยกฎหมาย ตามมาตรา ๑๓๖๗ มาตรา ๑๓๖๘

มาตรา ๑๓๗๐ และมาตรา ๑๓๘๒ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ประกอบมาตรา ๙ แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน ซึ่งมีสภาพเช่นเดียวกับที่ดินมีกรรมสิทธิ์คือไม่ถูกกระทบกระเทือนแต่อย่างใด ตามมาตรา ๖ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๔ และมาตรา ๑๒ แห่งพระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๗ โดยไม่จำเป็นต้องออกพระราชกฤษฎีกาเพิกถอนที่ดินของผู้ฟ้องคดีในบริเวณดังกล่าว ผู้ฟ้องคดีจึงยังสามารถอยู่ในอุทยานแห่งชาติได้ต่อไป

ศาลปกครองชั้นต้นพิจารณาแล้วเห็นว่า คดีมีประเด็นที่ศาลจะต้องวินิจฉัยว่าการที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ มีคำสั่งหัวหน้าอุทยานแห่งชาติทับลานในฐานะพนักงานเจ้าหน้าที่ตามพระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๔ ที่ ๒๙/๒๕๕๔ ลงวันที่ ๙ สิงหาคม ๒๕๕๔ ให้ผู้ฟ้องคดีทำลายหรือรื้อถอนสิ่งปลูกสร้าง หรือสิ่งอื่นใดที่ผิดไปจากเดิมออกไปให้พ้นอุทยานแห่งชาติทับลาน หรือทำให้สิ่งนั้นๆ กลับคืนสู่สภาพเดิมแล้วแต่กรณีให้แล้วเสร็จภายในวันที่ ๓๐ ตุลาคม ๒๕๕๔ และผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ มีคำวินิจฉัยอุทธรณ์ตามหนังสือสำนักบริหารพื้นที่อนุรักษ์ที่ ๑ (ปราจีนบุรี) ด่วนที่สุด ที่ ทส ๐๙๑๑.๑๐/๕๗๘๒ ลงวันที่ ๑๑ ตุลาคม ๒๕๕๔ เป็นการกระทำที่ชอบด้วยกฎหมายหรือไม่ ข้อเท็จจริงปรากฏตามพระราชกฤษฎีกากำหนดบริเวณที่ดินป่าวังน้ำเขียว และป่าครบุรี ในท้องที่ตำบลสระแกรราช ตำบลวังน้ำเขียว อำเภอปักธงชัย ตำบลครบุรี ตำบลจะเข้หิน ตำบลโคกกระชาย อำเภอครบุรี และตำบลสระตะเคียน ตำบลโนนสมบูรณ์ อำเภอเสิงสาง จังหวัดนครราชสีมา และป่าแก่งดินสอ ป่าแก่งใหญ่ และป่าเขาสะโตน ในท้องที่ตำบลบุพราหมณ์ ตำบลทุ่งโพธิ์ อำเภอนาดี จังหวัดปราจีนบุรี ให้เป็นอุทยานแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๒๔ ซึ่งประกาศในราชกิจจานุเบกษา เมื่อวันที่ ๒๓ ธันวาคม ๒๕๒๔ ใช้บังคับตั้งแต่วันที่ ๒๔ ธันวาคม ๒๕๒๔ ประกอบกับเมื่อวันที่ ๒๕ พฤศจิกายน ๒๕๔๙ คณะเจ้าหน้าที่ชุดเฉพาะกิจอุทยานแห่งชาติทับลานซึ่งได้ออกตรวจปราบปรามผู้กระทำผิดกฎหมายเกี่ยวกับป่าไม้พบว่าที่ดินพิพาทถูกปรับเพื่อปลูกสร้างบ้านพักตากอากาศ อยู่ในตำแหน่งพิกัด ๔๗ P ๐๘๐๖๓๑๑ E ๑๕๘๖๐๘๔ N ซึ่งอยู่ในเขตอุทยานแห่งชาติทับลาน ผู้ฟ้องคดีได้ให้ถ้อยคำกับเจ้าหน้าที่อุทยานแห่งชาติทับลานว่าตนเป็นผู้ครอบครองที่ดินพิพาทและเป็นเจ้าของบ้านพักตากอากาศดังกล่าว โดยซื้อที่ดินพิพาทมาจากนายณรงค์ วณิชกิตติ เมื่อประมาณปี พ.ศ. ๒๕๓๘ เป็นที่ดินไม่มีเอกสารสิทธิตามประมวลกฎหมายที่ดิน มีแต่ใบ ภ.บ.ท. ๕ และได้ปลูกสร้างบ้านพักตากอากาศแล้วเสร็จเมื่อปี พ.ศ. ๒๕๔๘ ซึ่งในปัจจุบันยังไม่มี การแก้ไขกฎหมายที่มีผลเป็นการเปลี่ยนแปลง

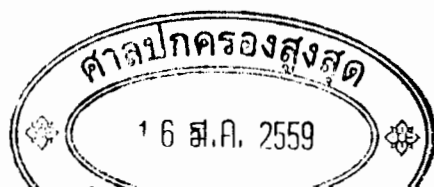

แนวเขตอุทยานแห่งชาติทับลานไปเป็นประการอื่น จึงเป็นการพิสูจน์ได้อย่างชัดเจนแล้วว่า ที่ดินพิพาทอยู่ในแนวเขตอุทยานแห่งชาติทับลาน การที่ผู้ฟ้องคดีซื้อที่ดินพิพาทมาจาก ผู้ที่ได้รับสิทธิการอยู่อาศัยทำกินตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๔๑ อันเป็น กรณีต้องห้ามตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๑๗ เมษายน ๒๕๔๐ ที่กำหนดให้สิทธิการอยู่อาศัย ทำกินตกทอดทางมรดกแก่ทายาทได้และห้ามจำหน่ายโอนไปยังบุคคลอื่น ซึ่งยังคงมี ผลบังคับใช้อยู่ ผู้ฟ้องคดีจึงไม่มีสิทธิครอบครองที่ดินที่พิพาท ส่วนกรณีที่คณะรัฐมนตรี มีมติเมื่อวันที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๔๑ เห็นชอบในหลักการมาตรการและแนวทางแก้ไขปัญหา ที่ดินในพื้นที่ป่าและให้ดำเนินการต่อไปได้นั้น มติคณะรัฐมนตรีดังกล่าวมีผลทำให้ต้องมี การตรวจพิสูจน์ว่าราษฎรอยู่อาศัยทำกินมาก่อนการประกาศสงวนหวงห้ามเป็นพื้นที่ป่าไม้ ตามกฎหมายครั้งแรกหรือไม่ หากเป็นกรณีที่ราษฎรอยู่อาศัยทำกินมาก่อน ทางราชการจะต้อง ดำเนินการตามกฎหมายเพื่อให้ราษฎรนั้นอยู่อาศัยทำกินตามความจำเป็นเพื่อการครองชีพ และกรณีที่ราษฎรอยู่อาศัยทำกินหลังวันประกาศสงวนหวงห้าม ทางราชการจะต้องดำเนินการ ให้เคลื่อนย้ายราษฎรนั้นออกจากพื้นที่ป่าอนุรักษ์ อันเป็นกรณีที่มติคณะรัฐมนตรีได้ให้ สิทธิผ่อนปรนอยู่อาศัยทำกินแก่บุคคลที่อยู่อาศัยทำกิน ในเขตพื้นที่ป่าไม้ตามกฎหมาย มาก่อนวันประกาศสงวนหวงห้ามเป็นพื้นที่ป่าไม้ครั้งแรก ทั้งนี้ มีเจตนาที่จะช่วยเหลือ ราษฎรที่เข้าครอบครองโดยสำคัญผิดในขอบเขตที่ดินตามคำร้องขอให้แก้ไขปัญหา ที่สมัชชาคนจนได้นำเสนอต่อรัฐบาล ดังนั้น จึงต้องถือเอาข้อเท็จจริงต่างๆ ที่ปรากฏอยู่ ณ วันที่คณะรัฐมนตรีมีมติ คือ ในวันที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๔๑ เป็นเกณฑ์ แต่ข้อเท็จจริงในคดี ปรากฏว่า ผู้ฟ้องคดีเข้าอาศัยทำกินในที่ดินพิพาทโดยการซื้อสิทธิจากผู้ที่ได้รับสิทธิผ่อนปรน จากมติคณะรัฐมนตรีดังกล่าว อันเป็นการเข้าครอบครองอาศัยทำกินหลังวันที่คณะรัฐมนตรีมีมติ ผู้ฟ้องคดีจึงไม่มีสิทธิได้รับการผ่อนปรนให้อยู่อาศัยทำกินในที่ดินพิพาท และไม่เป็นผลให้ ได้รับสิทธิตามที่มีการสำรวจพื้นที่ที่ราษฎรครอบครองและกำหนดขอบเขตพื้นที่บริเวณที่ราษฎร ได้รับการผ่อนผันให้อยู่อาศัยทำกิน รวมทั้งการรังวัดปรับปรุงเขตอุทยานแห่งชาติ ของคณะทำงานเมื่อวันที่ ๒๙ กันยายน ๒๕๔๓ และการขึ้นทะเบียนของคณะกรรมการ ตรวจสอบพิสูจน์สิทธิการครอบครองที่ดินของราษฎรตามมติคณะรัฐมนตรีในการประชุม ครั้งที่ ๕/๒๕๕๓ เมื่อวันที่ ๒๑ ธันวาคม ๒๕๕๓ แต่ประการใด ที่ผู้ฟ้องคดีอ้างว่า ผู้ฟ้องคดี ไม่ทราบว่าเป็นที่ดินพิพาทเป็นที่ดินในเขตหวงห้าม บ้านที่ปลูกสร้างขึ้นได้รับหมายเลขบ้าน เรียบร้อยแล้ว นั้น กฎกระทรวงที่กำหนดให้ที่พิพาทอยู่ในเขตป่าสงวนแห่งชาติ และพระราชกฤษฎีกา

/กำหนดให้...

กำหนดให้ที่ดินพิพาทอยู่ในเขตอุทยานแห่งชาติได้ตราไว้และประกาศให้ทราบทั่วกันมานานหลายปีแล้ว จึงไม่น่าเชื่อว่าผู้ฟ้องคดีไม่รู้อย่างจริงดังกล่าว ส่วนการออกเลขที่บ้านเป็นการควบคุมทะเบียนอาคารบ้านเรือนและจัดระเบียบเขตการปกครองของฝ่ายปกครองเท่านั้น มิได้เป็นการแสดงสิทธิในที่ดินแต่ประการใด เมื่อผู้ฟ้องคดีไม่มีสิทธิครอบครองที่ดินในเขตอุทยานแห่งชาติที่ตำบลตามที่ได้วินิจฉัยมาแล้วข้างต้น การที่ผู้ฟ้องคดีได้ทำการก่อสร้างบ้านพักอาศัยในที่ดินที่ต้องห้ามจึงเป็นการฝ่าฝืนมาตรา ๑๖ (๑) แห่งพระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๔ ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ซึ่งเป็นพนักงานเจ้าหน้าที่ตามประกาศกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ลงวันที่ ๑๙ เมษายน ๒๕๔๗ เรื่อง แต่งตั้งพนักงานเจ้าหน้าที่ตามพระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๔ และคำสั่งกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช ที่ ๑๓๙/๒๕๕๔ ลงวันที่ ๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๔ เรื่อง ให้ข้าราชการไปปฏิบัติราชการ จึงมีอำนาจหน้าที่สั่งให้ผู้ฟ้องคดีทำลาย รื้อถอนสิ่งปลูกสร้าง หรือสิ่งอื่นใดที่ผิดไปจากเดิมออกไปให้พ้นอุทยานแห่งชาติที่ตำบล หรือทำให้สิ่งนั้นๆ กลับคืนสู่สภาพเดิมแล้วแต่กรณี ให้แล้วเสร็จภายในวันที่ ๓๐ ตุลาคม ๒๕๕๔ ได้ การที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ออกคำสั่งพิพาทจึงเป็นการกระทำที่ชอบด้วยกฎหมาย โดยการออกคำสั่งที่พิพาทเป็นกรณีที่พนักงานเจ้าหน้าที่ใช้อำนาจตามมาตรา ๒๒ แห่งพระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๔ ส่วนในการฟ้องคดีอาญาหรือคดีแพ่งแก่ผู้ฟ้องคดีนั้น เป็นการใช้อำนาจของพนักงานเจ้าหน้าที่ตามกฎหมายคนละบทที่ได้กำหนดให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ มีอำนาจโดยชอบเช่นเดียวกัน การดำเนินการดังกล่าวจึงไม่จำต้องรอผลคดีนั้นๆ และไม่เป็นการตัดสิทธิการใช้อำนาจของพนักงานเจ้าหน้าที่ในการออกคำสั่งที่พิพาทแต่ประการใด สำหรับหนังสือสำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีที่แจ้งให้หน่วยงานของรัฐชะลอการผลักดันราษฎรไว้ก่อนนั้น เป็นเพียงหนังสือแจ้งขอความร่วมมือให้หน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้องชะลอการดำเนินการใดๆ ที่อาจเป็นมูลเหตุให้เกิดความขัดแย้ง หรืออาจก่อให้เกิดความเดือดร้อนในการดำเนินชีวิตตามปกติสุขเท่านั้น มิได้ห้ามมิให้ดำเนินการผลักดันราษฎรอย่างเด็ดขาด ประกอบกับคำขอความร่วมมือดังกล่าวมิได้เป็นมติของคณะรัฐมนตรี จึงมิใช่นโยบายของรัฐบาลแต่อย่างใด นอกจากนี้ การที่กล่าวอ้างเกี่ยวกับการเลือกปฏิบัติที่ไม่เป็นธรรมต้องเป็นกรณีที่ผู้กล่าวอ้างมีสิทธิตามกฎหมายที่จะได้รับสิทธิอย่างหนึ่งอย่างใด แต่ไม่ได้รับสิทธินั้น เพราะการเลือกปฏิบัติ มิใช่กรณีที่ผู้กระทำผิดด้วยกันนำมากล่าวอ้างว่าผู้กระทำผิดผู้อื่นยังไม่ถูกดำเนินคดีเช่นตน และเมื่อการที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ มีคำสั่งที่ ๒๙/๒๕๕๔ ลงวันที่ ๙

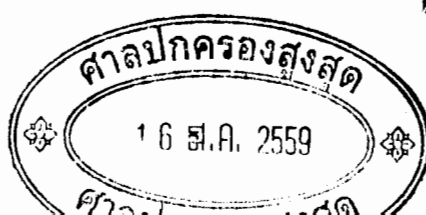

/สิงหาคม...

สิงหาคม ๒๕๕๔ เป็นการกระทำที่ชอบด้วยกฎหมายแล้ว ดังนั้น คำวินิจฉัยอุทธรณ์ของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ จึงชอบด้วยกฎหมายเช่นกัน

ศาลปกครองชั้นต้นพิพากษายกฟ้อง

ผู้ฟ้องคดีอุทธรณ์ว่า ขณะที่มีการออกพระราชกฤษฎีกากำหนดบริเวณที่ดินป่าวังน้ำเขียว และป่าครบุรี ในท้องที่ตำบลสระแกรราช ตำบลวังน้ำเขียว อำเภอปักธงชัย ตำบลครบุรี ตำบลจระเข้หิน ตำบลโคกกระชาย อำเภอครบุรี และตำบลสระตะเคียน ตำบลโนนสมบูรณ์ อำเภอเสิงสาง จังหวัดนครราชสีมา และป่าแก่งดินสอ ป่าแก่งใหญ่ และป่าเขาสะโตน ในท้องที่ตำบลบุพราหมณ์ ตำบลทุ่งโพธิ์ อำเภอนาดี จังหวัดปราจีนบุรี ให้เป็นอุทยานแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๒๔ นั้น ตำบลบุพราหมณ์ ยังเป็นพื้นที่ส่วนหนึ่งที่รวมอยู่กับตำบลทุ่งโพธิ์ กิ่งอำเภอนาดี อำเภอกบินทร์บุรี จังหวัดปราจีนบุรี ต่อมาภายหลังจึงได้รับการยกฐานะเป็นอำเภอนาดี ทางราชการจึงได้แยกพื้นที่บางส่วนของตำบลทุ่งโพธิ์ ออกเป็นตำบลบุพราหมณ์ โดยตามแผนที่แนบท้ายพระราชกฤษฎีกาดังกล่าวมีอาณาเขตครอบคลุมเพียงบางส่วนของอำเภอนาดีเท่านั้นไม่ได้ครอบคลุมพื้นที่ทั้งหมดของอำเภอนาดี ดังนั้น ลำพังพระราชกฤษฎีกาและแผนที่แนบท้ายพระราชกฤษฎีกาดังกล่าวจึงไม่มีข้อเท็จจริงใดที่บ่งบอกว่าที่ดินพิพาทตั้งอยู่ในเขตอุทยานแห่งชาติทับลาน ทั้งผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสองก็ไม่ได้ชี้แจงว่าแนวเขตพื้นที่อุทยานแห่งชาติทับลานตามแผนที่ท้ายพระราชกฤษฎีกาดังอยู่บนคำพิกัดเท่าใดถึงเท่าใด เหตุใดคำพิกัดที่ดินพิพาท ๔๗ P ๐๘๐๖๓๑๑ E ๑๕๘๖๐๘๔ N จึงเป็นคำพิกัดที่ดินที่ตั้งอยู่ในเขตอุทยานแห่งชาติทับลาน นอกจากนี้ที่ดินพิพาทที่ผู้ฟ้องคดีครอบครองทำประโยชน์ตั้งอยู่ในท้องที่หมู่ที่ ๔ ตำบลบุพราหมณ์ อำเภอนาดี จังหวัดปราจีนบุรี ซึ่งอยู่ในบริเวณรอยต่อระหว่างป่าแก่งดินสอ ป่าแก่งใหญ่ และป่าเขาสะโตน โดยที่ดินบริเวณดังกล่าวเดิมมิได้เป็นป่าตามพระราชบัญญัติป่าไม้ พุทธศักราช ๒๔๘๔ และรัฐมิได้กำหนดเป็นเขตป่าคุ้มครอง หรือป่าสงวนตามพระราชบัญญัติคุ้มครองป่าสงวน พุทธศักราช ๒๔๘๑ อีกทั้งรัฐมิได้สงวนหวงห้ามพื้นที่พิพาทไว้เพื่อใช้ประโยชน์อย่างอื่นของรัฐตามบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยการหวงห้ามที่ดินรกร้างว่างเปล่าอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดิน พุทธศักราช ๒๔๗๘ และพระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายที่ดิน พ.ศ. ๒๔๘๗ แต่อย่างไรก็ดีที่ดินดังกล่าวจึงมีสภาพเป็นทรัพย์สินของแผ่นดินประเภทธรรมดา ซึ่งมีลักษณะเช่นเดียวกับสินทรัพย์ของเอกชน ราษฎรจึงมีสิทธิโดยชอบธรรมที่จะแสดงเจตนายึดถือครอบครองไว้เพื่อตนโดยสงบเปิดเผย และด้วยเจตนาเป็นเจ้าของ

/จนได้...

จนได้กรรมสิทธิ์ ตามมาตรา ๑๓๖๗ มาตรา ๑๓๖๘ มาตรา ๑๓๗๐ และมาตรา ๑๓๘๒ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ทั้งผู้ฟ้องคดีมิได้กล่าวอ้างว่าที่ดินพิพาทเป็นที่ดิน กรรมสิทธิ์หรือมีสิทธิครอบครองตามประมวลกฎหมายที่ดิน พ.ศ. ๒๕๔๗ อันจำเป็นจะต้อง มีเอกสารสิทธิตามกฎหมาย และการที่ผู้ฟ้องคดีอ้างเอกสารใบเสียภาษีบำรุงท้องที่ ภ.บ.ท. ๕ และ ภ.บ.ท. ๑๑ ก็เพื่อแสดงว่าผู้ฟ้องคดีได้รับการโอนสิทธิครอบครองมาจากเจ้าของเดิมจริง เมื่อเจ้าของที่ดินเดิมเป็นผู้ได้รับสิทธิผ่อนผันให้ครอบครองทำประโยชน์เดิมตามบัญชี ของทางกรมป่าไม้หรืออุทยานแห่งชาติทับลาน ผู้ฟ้องคดีจึงย่อมได้รับสิทธิครอบครอง ทำประโยชน์ดังกล่าวมาจากเจ้าของเดิมโดยชอบด้วยมาตรา ๑๓๖๗ มาตรา ๑๓๖๘ และมาตรา ๑๓๗๐ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ทั้งปรากฏข้อเท็จจริง ตามเอกสารพิสูจน์สิทธิครอบครองที่ดินของผู้ฟ้องคดีตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๔๑ ว่า ผู้ฟ้องคดีได้ครอบครองทำประโยชน์ในที่ดินพิพาทอยู่ก่อนการประกาศ เขตป่าไม้ มีเนื้อที่ประมาณ ๑ ไร่ ๓ งาน ๑๕ ตารางวา ซึ่งมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๔๑ ดังกล่าว มีวัตถุประสงค์เพื่อแก้ไขปัญหาราษฎรอยู่อาศัยทำกินในเขตป่าไม้ แล้วภายหลังทางราชการได้ออกกฎหมายกำหนดให้พื้นที่ที่ราษฎรอาศัยอยู่ทำกินเป็นป่าไม้ ตามกฎหมายประเภทใดประเภทหนึ่งโดยมีการกำหนดขอบเขตของป่าไม้ในรูปของแผนที่ ท้ายพระราชกฤษฎีกา แต่ไม่มีการสำรวจสภาพพื้นที่ว่ามีราษฎรอาศัยทำกินมาก่อนหรือไม่ ภายหลังราษฎรได้ร้องเรียนขอความเป็นธรรม รัฐบาลจึงได้มีคำสั่งให้คณะกรรมการนโยบาย ป่าไม้แห่งชาติสอบสวนหาข้อเท็จจริง คณะกรรมการดังกล่าวได้สอบสวนแล้วเห็นว่าราษฎร ได้รับความเดือดร้อนและไม่เป็นธรรมจากการกำหนดเขตป่าไม้จริง ซึ่งรวมถึงราษฎร ในตำบลบุพราหมณ์ อำเภอนาดี จังหวัดปราจีนบุรี ด้วย คณะกรรมการนโยบายป่าไม้แห่งชาติ จึงได้กำหนดแนวทางแก้ไขปัญหาดังกล่าวตามมติในการประชุม ครั้งที่ ๓/๒๕๔๑ เมื่อวันที่ ๑๐ มิถุนายน ๒๕๔๑ โดยมีหลักการและแนวทางด้านการจัดการทรัพยากรที่ดินและป่าไม้ในพื้นที่ ป่าอนุรักษ์ตามมติคณะรัฐมนตรี (พื้นที่ลุ่มน้ำชั้นที่ ๑ ชั้นที่ ๒ และเขตอนุรักษ์ป่าชายเลน) ว่าในกรณีผลการตรวจพิสูจน์พบว่าราษฎรอยู่อาศัยทำกินมาก่อน ให้กรมป่าไม้จัดทำ ขอบเขตที่อยู่อาศัยทำกินให้ชัดเจน ห้ามขยายพื้นที่เพิ่มเติมโดยเด็ดขาด และดำเนินการ ตามกฎหมายเพื่อให้ราษฎรอยู่อาศัยทำกินตามความจำเป็นเพื่อการครองชีพ แต่ถ้าเป็น พื้นที่ล่อแหลมคุกคามต่อระบบนิเวศพื้นที่ที่มีผลกระทบต่อประสิทธิภาพในการคุ้มครองดูแล พื้นที่ป่าอนุรักษ์ตามกฎหมายและตามมติคณะรัฐมนตรี ให้พิจารณาดำเนินการช่วยเหลือ

/ราษฎร...

ราษฎรตามความเหมาะสม โดยในพื้นที่รองรับให้มีการสนับสนุนด้านการสาธารณูปโภค การพัฒนาคุณภาพชีวิตและส่งเสริมอาชีพทั้งในและนอกภาคเกษตรกรรม รวมทั้งพิจารณา รับรองสิทธิในที่ดินตามระเบียบกฎหมายที่เกี่ยวข้อง พื้นที่ที่ราษฎรได้เคลื่อนย้ายไปแล้ว ให้ทำการฟื้นฟูสภาพป่าต่อไป แต่ถ้าผลการตรวจพิสูจน์พบว่าราษฎรอยู่อาศัยทำกิน หลังวันประกาศสงวนหวงห้ามเป็นพื้นที่ป่าไม้ตามกฎหมายครั้งแรก ให้กรมป่าไม้พิจารณา ดำเนินการเคลื่อนย้ายราษฎรออกจากพื้นที่ป่าอนุรักษ์นั้น แล้วทำการปลูกป่าเพื่อฟื้นฟู สภาพแวดล้อม การเคลื่อนย้ายราษฎรออกจากพื้นที่ให้เตรียมแผนการรองรับในพื้นที่ ที่เหมาะสมโดยสนับสนุนด้านการสาธารณูปโภค การพัฒนาคุณภาพชีวิตและส่งเสริมอาชีพ ทั้งในและนอกภาคเกษตรกรรม รวมทั้งพิจารณารับรองสิทธิในที่ดินตามระเบียบกฎหมาย ที่เกี่ยวข้อง หากยังไม่สามารถเคลื่อนย้ายราษฎรออกจากพื้นที่ได้ทันทีให้ควบคุมขอบเขต พื้นที่มิให้ขยายเพิ่มเติมโดยเด็ดขาด และในระหว่างรอการเคลื่อนย้ายให้จัดระเบียบ ที่อยู่อาศัยทำกินให้เพียงพอกับการดำรงชีพ คณะรัฐมนตรีจึงได้มีมติเมื่อวันที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๔๑ เห็นชอบหลักการมาตรการและแนวทางแก้ไขปัญหาที่ดินในพื้นที่ป่าไม้ และให้ ดำเนินการต่อไปได้ตามมติคณะกรรมการนโยบายป่าไม้แห่งชาติ โดยมติคณะรัฐมนตรี ดังกล่าวได้กำหนดว่าถ้าพิสูจน์ได้ว่าอยู่ก่อนประกาศเป็นป่าอนุรักษ์ให้ทำการรับรอง ในการอยู่อาศัยทำกิน และให้สิทธิดังกล่าวตกทอดทางมรดกแก่ทายาทและห้ามจำหน่าย จ่ายโอนไปยังบุคคลอื่น กรณีจึงต้องเมื่อวันที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๔๑ เป็นเกณฑ์ในการ พิจารณาผ่อนปรนให้ราษฎรอยู่อาศัยทำกินในพื้นที่ป่าอนุรักษ์ ซึ่งตามมติของคณะรัฐมนตรี ข้างต้นมีเงื่อนไขบังคับว่า เมื่อได้รับเอกสารสิทธิรับรองจากคณะกรรมการพิสูจน์สิทธิแล้ว ให้สิทธิครอบครองอยู่อาศัยและทำกินตามเอกสารสิทธินั้นโอนไปยังลูกหลานได้ โดยการตกทอด แก่ทายาทเท่านั้น ห้ามนำไปจำหน่ายจ่ายโอน อันเป็นกรณีมีเงื่อนไขบังคับว่าหลังจากการ ได้สิทธิครอบครองอยู่อาศัยและทำกินจากคณะกรรมการตรวจสอบพิสูจน์สิทธิตามมติ คณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๔๑ แล้วห้ามนำไปจำหน่ายจ่ายโอนให้แก่บุคคลอื่น แต่ผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสองกลับนำเงื่อนไขบังคับหลังดังกล่าวไปใช้เป็นเงื่อนไขบังคับก่อน โดยตีความว่าราษฎรในคดีดังกล่าวห้ามโอนสิทธิซื้อขายหรือยินยอมให้ผู้อื่นครอบครอง ทำประโยชน์ จะไม่ได้รับการพิจารณาการรับรองสิทธิในการครอบครองที่ดิน นั้น จึงเป็นการ ตีความมติคณะรัฐมนตรีดังกล่าวให้ผิดไปจากเจตนารมณ์ เมื่อฟังว่าผู้ฟ้องคดีมีสิทธิ ได้รับการผ่อนปรนให้อยู่อาศัยและทำกินตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๓๐ มิถุนายน

/๒๕๔๑ แล้ว...

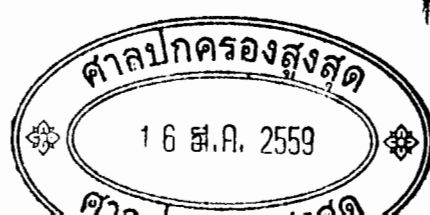
๒๕๕๑ แล้ว ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ย่อมไม่มีอำนาจที่จะออกคำสั่งที่ ๒๙/๒๕๕๔ ลงวันที่ ๙ สิงหาคม ๒๕๕๔ ในการบังคับให้เป็นไปตามบทบัญญัติมาตรา ๒๒ แห่งพระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๔ เพราะถือว่าผู้ฟ้องคดีมีสิทธิอยู่อาศัย รวมถึงการสร้างบ้านพักในที่ดินพิพาทได้โดยชอบไม่เป็นการทำให้เกิดความเสียหายแก่อุทยานแห่งชาติ ซึ่งถ้าการกระทำของผู้ฟ้องคดีเป็นความผิดจนต้องใช้อำนาจตามบทบัญญัติดังกล่าวจริง ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ก็ควรจะต้องใช้มาตรการดังกล่าวกับผู้ฟ้องคดีมาตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๔๘ แล้ว การที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ เพิ่งมาออกคำสั่งพิพาทในปี พ.ศ. ๒๕๕๔ จึงเป็นคำสั่งที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย นอกจากนี้จากการตรวจสอบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับที่ตั้งของที่ดินพิพาทปรากฏว่า อยู่นอกเขตแผนที่ตั้งของอุทยานแห่งชาติทับลานและป่าสงวน ป่าแก่งดินสอ ป่าแก่งใหญ่ และป่าเขาสะโตน และยังอยู่ในเขตปฏิรูปที่ดินตามพระราชกฤษฎีกากำหนดเขตที่ดินในท้องที่กิ่งอำเภอนาดี อำเภอภักดีชุมพล อำเภอภักดีชุมพล และอำเภอบ้านสร้าง จังหวัดปราจีนบุรี ให้เป็นเขตปฏิรูปที่ดิน พ.ศ. ๒๕๑๘ การประกาศแนวเขตอุทยานแห่งชาติทับลานจึงทับซ้อนกับที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดินของสำนักงานปฏิรูปที่ดินจังหวัดปราจีนบุรี โดยเมื่อทางราชการทำการรังวัดตรวจสอบแนวเขตอุทยานแห่งชาติทับลานและทำการปักหลักแนวเขตของอุทยานให้ถอยร่นไปอยู่หลังแนวเขตที่ดินอยู่อาศัยทำกินของราษฎรตามแผนที่กั้นแนวเขตอุทยานแห่งชาติทับลาน จึงเท่ากับเป็นการยอมรับแล้วว่าอุทยานแห่งชาติทับลานกำหนดแนวเขตทับซ้อนกับที่ดินในเขตปฏิรูป เมื่อทางสำนักงานปฏิรูปที่ดินจังหวัดปราจีนบุรีเป็นผู้ถือกรรมสิทธิ์ในที่ดินบริเวณพิพาทมาก่อนอุทยานแห่งชาติทับลาน อุทยานแห่งชาติทับลานจึงไม่ได้เป็นเจ้าของพื้นที่บริเวณดังกล่าวอยู่ตราบเท่าที่ยังไม่มีการวินิจฉัยชี้ขาดว่าพื้นที่พิพาทนั้นอยู่ในอำนาจของหน่วยงานใด อุทยานแห่งชาติทับลานจึงไม่ใช่ผู้เสียหายทางอาญา และไม่มีอำนาจออกคำสั่งให้ผู้ฟ้องคดีทำลายหรือถอนอาคาร ประกอบกับผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสองจะออกคำสั่งดังกล่าวได้ต่อเมื่อศาลได้มีคำพิพากษาว่าผู้ฟ้องคดีกระทำผิดตามข้อกล่าวหาของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ก่อน เมื่อพนักงานอัยการจังหวัดภักดีชุมพลมีคำสั่งไม่ฟ้องตามความผิดที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ กล่าวหา จึงเป็นกรณีที่ผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสองออกคำสั่งโดยที่ยังไม่มีคำพิพากษาของศาลว่าผู้ฟ้องคดีเป็นผู้กระทำผิด ดังนั้น ผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสองจึงไม่อาจใช้อำนาจบังคับตามบทบัญญัติ มาตรา ๒๒ แห่งพระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๔ ได้

ขอให้ศาลปกครองสูงสุดพิพากษากลับคำพิพากษาของศาลปกครองชั้นต้น

/ผู้ถูกฟ้องคดี...

ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ แก้อุทธรณ์ว่า พนักงานเจ้าหน้าที่ได้ใช้เครื่องตรวจวัดพิกัดตำแหน่งบนพื้นที่โลก หรือ จีพีเอส ซึ่งมีค่าถูกต้องแม่นยำสูงมาก ตรวจสอบพื้นที่เกิดเหตุในขณะที่มีการลาดตระเวน และได้มีการตรวจสอบอีกครั้งโดยนายช่างสำรวจของสำนักบริหารพื้นที่อนุรักษ์ที่ ๑ (ปราจีนบุรี) ปรากฏว่าค่าพิกัดบริเวณที่ดินของผู้ฟ้องคดีอยู่ในเขตอุทยานแห่งชาติทับลาน เมื่อผู้ฟ้องคดีซื้อที่ดินพิพาทมาจากนายณรงค์ วนิชกิตติ เมื่อประมาณปี พ.ศ. ๒๕๓๘ การซื้อขายที่ดินดังกล่าวถือเป็นการโอนสิทธิครอบครอง แต่ที่ดินดังกล่าวยังมิได้มีการเพิกถอนสภาพป่า อันเป็นอุทยานแห่งชาติ พื้นที่ดังกล่าวจึงยังคงมีสถานะเป็นอุทยานแห่งชาติ ต้องห้ามมิให้มีการยึดถือหรือครอบครองตามมาตรา ๑๖ (๑) แห่งพระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๔ และเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินตามมาตรา ๑๓๐๔ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ การครอบครองที่ดินดังกล่าวจึงไม่ชอบด้วยกฎหมาย และโดยที่ที่ดินบริเวณดังกล่าว รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ได้ออกกฎกระทรวง ฉบับที่ ๘๑๒ (พ.ศ. ๒๕๒๑) ออกตามความในพระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๗ กำหนดให้ป่าแก่งดินสอ ป่าแก่งใหญ่ และป่าเขาสะโตน ในท้องที่ตำบลทุ่งโพธิ์ กิ่งอำเภอนาดี อำเภอกบินทร์บุรี ตำบลบ้านนา อำเภอกบินทร์บุรี ตำบลบ้านแก้ง ตำบลโคกปีบ้อง ตำบลท่าแยก อำเภอสระแก้ว และตำบลหนองน้ำใส ตำบลช่องกุ่ม อำเภอวัฒนานคร จังหวัดปราจีนบุรี ภายในแนวเขตตามแผนที่ท้ายกฎกระทรวงนี้ เป็นป่าสงวนแห่งชาติ ภายหลังปรากฏว่าชื่อตำบลในแนวเขตป่าสงวนแห่งชาติดังกล่าวไม่ถูกต้องโดยมิได้ระบุชื่อตำบลแก่งดินสอ และนอกจากนั้นได้มีการตั้งตำบลบุพราหมณ์ขึ้นใหม่ เพื่อให้ชื่อในท้องที่ป่าสงวนแห่งชาติมีความถูกต้องตรงกัน เมื่อวันที่ ๑๐ ตุลาคม ๒๕๒๓ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์จึงได้ออกกฎกระทรวง ฉบับที่ ๘๙๕ (พ.ศ. ๒๕๒๓) ออกตามความในพระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๗ โดยกำหนดตำบลบุพราหมณ์ในขณะนั้นได้ปิดประกาศสำเนากฎกระทรวงฉบับดังกล่าว ณ ที่ทำการกำนัน ต่อมา ได้มีพระราชกฤษฎีกากำหนดบริเวณที่ดินป่าวังน้ำเขียว และป่าครบุรี ในท้องที่ตำบลสะแกราช ตำบลวังน้ำเขียว อำเภอปักธงชัย ตำบลครบุรี ตำบลจระเข้หิน ตำบลโคกกระชาย อำเภอครบุรี และตำบลสระตะเคียน ตำบลโนนสมบูรณ์ อำเภอเสิงสาง จังหวัดนครราชสีมา และป่าแก่งดินสอ ป่าแก่งใหญ่ และป่าเขาสะโตน ในท้องที่ตำบลบุพราหมณ์ ตำบลทุ่งโพธิ์ อำเภอนาดี จังหวัดปราจีนบุรี ให้เป็นอุทยานแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๒๔ ใช้บังคับตั้งแต่วันที่ ๒๔ ธันวาคม ๒๕๒๔ แต่เนื่องจากปัญหาเกี่ยวกับการถือครองที่ดินในเขตป่าไม้ของประเทศไทย

/คณะรัฐมนตรี...

คณะรัฐมนตรีจึงมีมติเมื่อวันที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๔๑ ให้ความเห็นชอบหลักการมาตรการ และแนวทางแก้ไขปัญหาดินทำกินในพื้นที่ป่าไม้และให้ดำเนินการตามมติคณะกรรมการ นโยบายป่าไม้แห่งชาติ ที่ได้กำหนดแนวทางการแก้ไขปัญหาดินทำกินในพื้นที่ป่าไม้ กรณีพื้นที่ป่าอนุรักษ์ตามกฎหมาย เช่น อุทยานแห่งชาติ เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า เขตห้ามล่าสัตว์ป่า และป่าอนุรักษ์ ตามมติคณะรัฐมนตรีดังกล่าว โดยกำหนดให้มีการตรวจพิสูจน์การ ครอบครองที่ดินของราษฎรเพื่อพิสูจน์ร่องรอยการทำประโยชน์ว่าอยู่อาศัยทำกินมาก่อน หรือหลังวันประกาศสงวนหวงห้ามเป็นพื้นที่ป่าไม้ตามกฎหมายครั้งแรก กรณีผลการ ตรวจพิสูจน์พบว่าราษฎรอยู่อาศัยทำกินหลังวันประกาศสงวนหวงห้ามเป็นพื้นที่ป่าไม้ ตามกฎหมายครั้งแรก ให้พิจารณาดำเนินการเคลื่อนย้ายราษฎรออกจากพื้นที่ และให้ ควบคุมขอบเขตพื้นที่มิให้ขยายเพิ่มเติมโดยเด็ดขาด ซึ่งการที่ผู้ฟ้องคดีซื้อที่ดินพิพาท มาจากนายณรงค์ ถือเป็นการโอนสิทธิการครอบครองในที่ดินที่ได้ขึ้นทะเบียนผู้ครอบครอง ในเขตอุทยานแห่งชาติทับลาน อันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดิน ให้กับบุคคลอื่น การโอนสิทธิครอบครองดังกล่าวจึงมีชอบด้วยกฎหมาย และการซื้อขายที่ดินบริเวณดังกล่าว เป็นการต้องห้ามตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๑๗ เมษายน ๒๕๔๐ ซึ่งมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๔๑ มิได้ยกเลิกมติคณะรัฐมนตรีข้างต้นและกำหนดให้มีผลใช้ บังคับอยู่ โดยกำหนดให้สิทธิอยู่อาศัยทำกินตกทอดทางมรดกแก่ทายาทและห้ามจำหน่าย จ่ายโอนไปยังบุคคลอื่น ผู้ฟ้องคดีจึงไม่มีสิทธิครอบครองที่ดินพิพาท การที่ผู้ฟ้องคดี ได้อุทธรณ์คำสั่งของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ เมื่อวันที่ ๗ กันยายน ๒๕๕๔ โดยผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ได้จัดส่งความเห็นพร้อมคำอุทธรณ์ให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ผู้มีอำนาจพิจารณาอุทธรณ์ตามที่ กำหนดไว้ในกฎกระทรวง ฉบับที่ ๔ (พ.ศ. ๒๕๔๐) ออกตามความในพระราชบัญญัติ วิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ เป็นผู้วินิจฉัยอุทธรณ์ ต่อมา ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ได้พิจารณาอุทธรณ์โดยมีความเห็นยืนยันตามคำสั่งทางปกครองเดิม พร้อมทั้งได้แจ้งสิทธิ ในการอุทธรณ์และการฟ้องคดีให้ผู้ฟ้องคดีทราบ ตามหนังสือสำนักบริหารพื้นที่อนุรักษ์ที่ ๑ (ปราจีนบุรี) ด่วนที่สุด ที่ ทส ๐๙๑๑.๑๐/๕๗๘๒ ลงวันที่ ๑๑ ตุลาคม ๒๕๕๔ จึงถือได้ว่า ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ได้กระทำตามอำนาจหน้าที่และดำเนินการตามขั้นตอนที่กฎหมายกำหนดแล้ว คำสั่งของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ จึงชอบด้วยกฎหมาย อีกทั้ง แม้ที่ดินพิพาทจะมีพระราชกฤษฎีกา กำหนดเขตที่ดิน ในท้องที่กิ่งอำเภอนาดี อำเภอกบินทร์บุรี อำเภอกบินทร์บุรี และอำเภอบ้านสร้าง จังหวัดปราจีนบุรี ให้เป็นเขตปฏิรูปที่ดิน พ.ศ. ๒๕๑๘ ก็ตาม แต่เมื่อได้มีพระราชกฤษฎีกา

/กำหนด...

กำหนดบริเวณที่ดินป่าวังน้ำเขียว และป่าครบุรี ในท้องที่ตำบลสะแกราช ตำบลวังน้ำเขียว อำเภอปักธงชัย ตำบลครบุรี ตำบลจระเข้หิน ตำบลโคกกระชาย อำเภอครบุรี และตำบลสระตะเคียน ตำบลโนนสมบูรณ์ อำเภอเสิงสาง จังหวัดนครราชสีมา และป่าแก่งดินสอ ป่าแก่งใหญ่ และป่าเขาสะโตน ในท้องที่ตำบลบุพราหมณ์ ตำบลทุ่งโพธิ์ อำเภอนาดี จังหวัดปราจีนบุรี ให้เป็นอุทยานแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๒๔ ที่ดินในบริเวณดังกล่าวจึงสามารถกำหนดให้เป็นอุทยานแห่งชาติได้ ไม่ว่าที่ดินนั้น ส.ป.ก. หรือทบวงการเมืองอื่นใด จะมีการครอบครอง หรือมีกรรมสิทธิ์ในที่ดินก่อนหรือหลังที่มีพระราชกฤษฎีกากำหนดให้เป็นอุทยานแห่งชาติ ประกอบกับที่ดินพิพาทไม่ได้อยู่ในเขตปฏิรูปที่ดิน ดังนั้น อุทยานแห่งชาติทับลาน จึงมีอำนาจหน้าที่ในการดูแล ปกป้อง รักษา รวมตลอดถึงการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติ การที่ผู้ฟ้องคดีได้ทำการก่อสร้างบ้านพักบนที่ดินดังกล่าวถือเป็นการทำให้สภาพพื้นที่ มีการเปลี่ยนแปลงไปจากเดิม ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ซึ่งเป็นพนักงานเจ้าหน้าที่ตามมาตรา ๒๐ แห่งพระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๔ จึงมีอำนาจตามมาตรา ๒๒ แห่งพระราชบัญญัติ อุทยานแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๔ ออกคำสั่งให้ผู้ฟ้องคดีทำลายหรือรื้อถอนสิ่งปลูกสร้างหรือสิ่งอื่นใด ที่ผิดไปจากสภาพเดิมออกให้พ้นอุทยานแห่งชาติหรือทำให้สิ่งนั้นๆ กลับคืนสภาพเดิม แล้วแต่กรณี ให้แล้วเสร็จภายในวันที่ ๓๐ ตุลาคม ๒๕๕๔ ได้ โดยไม่จำเป็นต้องรอผลคดีอาญา หรือคดีแพ่งแต่อย่างใด ทั้งการฟ้องคดีอาญาและคดีแพ่งเป็นการใช้อำนาจของพนักงาน เจ้าหน้าที่ตามกฎหมายคนละบท

ขอให้ศาลปกครองสูงสุดพิพากษายกคำอุทธรณ์ของผู้ฟ้องคดี

ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ แก้อุทธรณ์ว่า อุทยานแห่งชาติทับลานมีเนื้อที่ประมาณ ๑,๔๖๐,๐๐๐ ไร่ ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ มีพนักงานเจ้าหน้าที่ซึ่งมีความรู้เฉพาะทางด้านแผนที่ สามารถตรวจสอบแนวเขตอุทยานแห่งชาติทับลานได้อย่างถูกต้อง และผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ได้ให้เจ้าหน้าที่ตรวจสอบที่ดินที่ผู้ฟ้องคดีครอบครองทำประโยชน์แล้ว ปรากฏหลักฐาน ตามคำพิพากษายืนยันได้อย่างชัดเจนว่าที่ดินดังกล่าวอยู่ในเขตอุทยานแห่งชาติทับลาน การที่ผู้ฟ้องคดีซื้อที่ดินพิพาทมาจากนายณรงค์ วนิชกิตติ ผู้ครอบครองเดิม และปลูกสร้างบ้าน ในปี พ.ศ. ๒๕๔๘ อันเป็นการกระทำภายหลังจากการประกาศกำหนดให้ที่ดินบริเวณ ดังกล่าวเป็นอุทยานแห่งชาติทับลาน เมื่อวันที่ ๒๓ ธันวาคม ๒๕๒๔ ดังนั้น เมื่อที่ดินพิพาท อยู่ในเขตอุทยานแห่งชาติทับลานอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินที่สงวนหวงห้าม ไว้เพื่อประโยชน์ร่วมกันของแผ่นดิน ผู้ฟ้องคดีจึงไม่อาจอ้างว่าได้ครอบครองที่ดินพิพาทไว้

/เพื่อตน...

เพื่อตนโดยสงบ เปิดเผย ด้วยเจตนาเป็นเจ้าของจนได้กรรมสิทธิ์หรือสิทธิครอบครอง
ตามมาตรา ๑๓๖๗ มาตรา ๑๓๖๘ มาตรา ๑๓๗๐ และมาตรา ๑๓๘๒ แห่งประมวล
กฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ส่วนการที่คณะกรรมการตรวจสอบพิสูจน์สิทธิการครอบครองที่ดิน
ของราษฎรในพื้นที่ป่าอนุรักษ์ ท้องที่จังหวัดปราจีนบุรี ตามคำสั่งของจังหวัดปราจีนบุรี
ที่ ๓๔๒/๒๕๕๐ ลงวันที่ ๒๑ มีนาคม ๒๕๕๐ ได้ตรวจสอบพิสูจน์สิทธิการครอบครองที่ดิน
ที่ผู้ฟ้องคดีครอบครองทำประโยชน์ตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๔๑
แล้วมีมติว่าผู้ฟ้องคดีได้อาศัยทำกินอยู่ก่อนวันประกาศสงวนหวงห้ามเป็นเขตพื้นที่ป่าไม้นั้น
ผลการพิจารณาดังกล่าวเกิดขึ้นเนื่องมาจากผู้ฟ้องคดีได้ให้การเป็นเท็จต่อพนักงาน
เจ้าหน้าที่ว่าได้อยู่อาศัยทำกินต่อเนื่องมาก่อนการประกาศเขตป่าไม้ ซึ่งผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒
จะได้ให้เจ้าหน้าที่ยุติการนำที่ดินของผู้ฟ้องคดีเข้าสู่กระบวนการผ่อนปรนให้ราษฎรอยู่อาศัย
ทำกินในพื้นที่ป่าอนุรักษ์ต่อไป ส่วนมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๔๑ นั้น
มีวัตถุประสงค์มุ่งในการคุ้มครองผู้ได้รับผลกระทบจากการประกาศเขตอุทยานแห่งชาติ
ทับลานที่อยู่อาศัยทำกินในพื้นที่มาก่อนวันประกาศเขตป่าไม้ตามกฎหมายครั้งแรก
และได้อยู่อาศัยทำกินต่อเนื่องตลอดมาจนถึงปัจจุบันมิใช่ให้ความคุ้มครองผู้ครอบครอง
ทำประโยชน์ ณ วันที่คณะรัฐมนตรีมีมติเห็นชอบตามมติคณะกรรมการนโยบาย
ป่าไม้แห่งชาติ ครั้งที่ ๓/๒๕๔๑ เมื่อวันที่ ๑๐ มิถุนายน ๒๕๔๑ หรือวันที่รัฐประกาศกำหนด
มาตรการหลักเกณฑ์ในการแก้ไขปัญหาการบุกรุกพื้นที่ของรัฐตามมติคณะรัฐมนตรี
ตามที่ผู้ฟ้องคดีเข้าใจ ซึ่งสิทธิของบุคคลในการอยู่อาศัยทำกินก่อนการประกาศเขตป่าไม้
ตามกฎหมายครั้งแรกเป็นสิทธิเฉพาะของบุคคลนั้น เมื่อผู้ฟ้องคดีรับโอนที่ดินพิพาทมาจาก
ผู้ครอบครองเดิมภายหลังจากการประกาศให้พื้นที่ดังกล่าวเป็นพื้นที่อุทยานแห่งชาติทับลานแล้ว
จึงมีผลทำให้สิทธิครอบครองของผู้ครอบครองเดิมยุติลงและการครอบครองที่ดิน
ของผู้ฟ้องคดีเป็นการกระทำที่มีชอบด้วยกฎหมาย กรณีจึงมิใช่การนำเงื่อนไขบังคับหลัง
ไปใช้เป็นเงื่อนไขบังคับก่อนตามที่ผู้ฟ้องคดีกล่าวอ้าง เมื่อผู้ฟ้องคดีครอบครองที่ดิน
ในเขตอุทยานแห่งชาติโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย รวมทั้งปลูกสร้างสิ่งถาวรบนที่ดินดังกล่าว
พนักงานเจ้าหน้าที่จึงมีอำนาจตามกฎหมายที่จะดำเนินการกับสิ่งปลูกสร้างถาวร
ของผู้ฟ้องคดี ตามมาตรา ๒๒ แห่งพระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๔ และการที่
ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ มิได้ใช้มาตรการบังคับทางปกครองตามมาตรา ๒๒ แห่งพระราชบัญญัติ
อุทยานแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๔ กับผู้ฟ้องคดีมาตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๔๘ ก็มีได้เป็นเหตุผลทำให้

การกระทำของผู้ฟ้องคดีชอบด้วยกฎหมายขึ้นมาได้แต่ประการใด กรณีที่ผู้ฟ้องคดีอ้างว่าที่ดินและบ้านพักของผู้ฟ้องคดีอยู่นอกเขตแผนที่ตั้งของอุทยานแห่งชาติทับลานและป่าสงวนป่าแก่งดินสอ ป่าแก่งใหญ่ และป่าเขาสะโตน ผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสองจึงไม่มีอำนาจออกคำสั่งให้ผู้ฟ้องคดีทำการรื้อถอนสิ่งปลูกสร้างออกจากที่ดินแปลงพิพาทนั้น แผนที่ตามผู้ฟ้องคดีกล่าวอ้างนั้นเป็นเพียงแผนที่แสดงขอบเขตของพื้นที่ที่จะดำเนินการสำรวจข้อมูลเพื่อประกอบในการแก้ไขปัญหาการบุกรุกพื้นที่ป่าไม้ของรัฐตามแนวทางของมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๔๑ ซึ่งมีได้มีผลเป็นการเปลี่ยนแปลงแนวเขตของอุทยานแห่งชาติทับลาน สำหรับกรณีที่ผู้ฟ้องคดีอ้างว่า พื้นที่พิพาทของผู้ฟ้องคดีอยู่ในเขตปฏิรูปที่ดินตามพระราชกฤษฎีกากำหนดเขตที่ดินในท้องที่กิ่งอำเภอนาดี อำเภอกบินทร์บุรี อำเภอกบินทร์บุรี และอำเภอบ้านสร้าง จังหวัดปราจีนบุรี ให้เป็นเขตปฏิรูปที่ดิน พ.ศ. ๒๕๑๘ นั้น ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ได้ตรวจสอบโดยละเอียดแล้วไม่ปรากฏว่าได้มีการส่งมอบพื้นที่ป่าอนุรักษ์ อันเป็นอุทยานแห่งชาติให้ไปดำเนินการปฏิรูปที่ดินแต่อย่างใด อีกทั้ง สำนักงานปฏิรูปที่ดินจะต้องมีแผนงาน งบประมาณและพื้นที่ราษฎรทำเกษตรมาก่อน ซึ่งสอดคล้องกับมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๔๑ ที่ยืนยันนโยบายของรัฐที่มีให้นำพื้นที่ที่เป็นอุทยานแห่งชาติ อันเป็นป่าอนุรักษ์ตามกฎหมาย ไปดำเนินการตามกฎหมายว่าด้วยการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ทั้งการที่ทางราชการได้ทำการรังวัดตรวจสอบปักหลักแนวเขตของอุทยานแห่งชาติทับลานไปอยู่หลังแนวเขตที่ดินอยู่อาศัยทำกินของราษฎรตำบลบุพราหมณ์ ตามแผนที่กั้นแนวเขตอุทยานแห่งชาติทับลานเป็นเพียงการดำเนินการของพนักงานเจ้าหน้าที่ในการจัดเก็บข้อมูลเบื้องต้นเพื่อใช้ประกอบการพิสูจน์ว่าราษฎรผู้ใดมาอยู่ก่อนหรือหลังการประกาศเขตป่าไม้ตามกฎหมายครั้งแรกตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๔๑ มิได้เป็นการถอยร่นแนวเขตอุทยานแห่งชาติทับลาน ซึ่งการจะเปลี่ยนแปลงแนวเขตอันเป็นอุทยานแห่งชาติต้องดำเนินการออกเป็นกฎหมายตามมาตรา ๗ แห่งพระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๔ เมื่อข้อเท็จจริงปรากฏว่าพื้นที่บริเวณที่ผู้ฟ้องคดีครอบครองทำประโยชน์มิได้เป็นพื้นที่ปฏิรูปที่ดินของสำนักงานปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมจังหวัดปราจีนบุรี ดังนั้น อุทยานแห่งชาติทับลาน จึงเป็นหน่วยงานที่มีหน้าที่รับผิดชอบดูแลพื้นที่บริเวณดังกล่าวโดยชอบด้วยกฎหมายและออกคำสั่งให้ผู้ฟ้องคดี รื้อถอน ทำลายอาคารของผู้ฟ้องคดี ตามมาตรา ๒๒ แห่งพระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๔ ได้ ส่วนกรณีที่ผู้ฟ้องคดีอ้างว่าผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ไม่มีอำนาจสั่ง

/ให้ผู้ฟ้องคดี...

ให้ผู้ฟ้องคดีและบริวารออกจากเขตอุทยานแห่งชาติทับลานเนื่องจากพนักงานอัยการจังหวัดกบินทร์บุรีมีคำสั่งไม่ฟ้องผู้ฟ้องคดีจึงถือว่าผู้ฟ้องคดีไม่ได้กระทำผิดตามข้อกล่าวหาของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ นั้น คำสั่งไม่ฟ้องของพนักงานอัยการจังหวัดกบินทร์บุรีเป็นผลในทางคดีอาญาเนื่องจากผู้ฟ้องคดีขาดเจตนาในการกระทำความผิด ส่วนบทบัญญัติตามมาตรา ๒๒ แห่งพระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๔ เป็นกฎหมายเฉพาะที่บัญญัติให้อำนาจกับพนักงานเจ้าหน้าที่ตามกฎหมายในการดำเนินการกับผู้ครอบครองที่ดินและปลูกสร้างสิ่งถาวรในพื้นที่อันเป็นอุทยานแห่งชาติทับลานโดยมิชอบด้วยกฎหมาย ซึ่งการใช้อำนาจของผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสองเป็นมาตรการบังคับทางปกครองตามพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ มิใช่คำขอในวิธีการอุปการของโทษตามมาตรา ๓๑ วรรคสี่ แห่งพระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๗ ตามที่ผู้ฟ้องคดีเข้าใจแต่อย่างใด

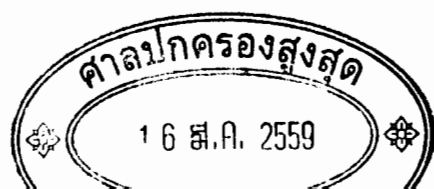
ขอให้ศาลปกครองสูงสุดพิพากษายืนตามคำพิพากษาของศาลปกครองชั้นต้น

ศาลปกครองสูงสุดออกนั่งพิจารณาคดี โดยได้รับฟังสรุปข้อเท็จจริงของตุลาการเจ้าของสำนวน และคำชี้แจงด้วยวาจาประกอบคำแถลงการณ์ของตุลาการผู้แถลงคดี

ศาลปกครองสูงสุดได้ตรวจพิจารณาเอกสารทั้งหมดในสำนวนคดี กฎหมายระเบียบ ข้อบังคับ ฯลฯ ที่เกี่ยวข้องประกอบแล้ว

ข้อเท็จจริงรับฟังได้ว่า เมื่อวันที่ ๑๐ ตุลาคม ๒๕๒๓ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ได้ออกกฎกระทรวง ฉบับที่ ๘๘๕ (พ.ศ. ๒๕๒๓) ออกตามความในพระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๗ กำหนดให้ป่าแก่งดินสอ ป่าแก่งใหญ่ และป่าเขาสะโตน ในท้องที่ตำบลบุพราหมณ์ ตำบลทุ่งโพธิ์ ตำบลแก่งดินสอ กิ่งอำเภอนาดี อำเภอกบินทร์บุรี ตำบลบ้านนา อำเภอกบินทร์บุรี ตำบลบ้านแก่ง ตำบลโคกปีบ้อง ตำบลท่าแยก อำเภอสระแก้ว และตำบลหนองน้ำใส ตำบลช่องกุ่ม อำเภอวัฒนานคร จังหวัดปราจีนบุรี ภายในแนวเขตตามแผนที่ท้ายกฎกระทรวงนี้ เป็นป่าสงวนแห่งชาติ โดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา เมื่อวันที่ ๑ พฤศจิกายน ๒๕๒๓ ต่อมา ได้มีการออกพระราชกฤษฎีกากำหนดบริเวณที่ดินป่าวังน้ำเขียว และป่าครบุรี ในท้องที่ตำบลสะแกราช ตำบลวังน้ำเขียว อำเภอปักธงชัย ตำบลครบุรี ตำบลจระเข้หิน ตำบลโคกกระชาย อำเภอครบุรี และตำบลสระตะเคียน ตำบลโนนสมบูรณ์ อำเภอเสิงสาง จังหวัดนครราชสีมา และป่าแก่งดินสอ ป่าแก่งใหญ่ และป่าเขาสะโตน ในท้องที่ตำบลบุพราหมณ์ ตำบลทุ่งโพธิ์

อำเภอชาติ จังหวัดปราจีนบุรี ให้เป็นอุทยานแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๒๔ มีผลใช้บังคับตั้งแต่วันที่ ๒๔ ธันวาคม ๒๕๒๔ เป็นต้นไป โดยพนักงานเจ้าหน้าที่และกำนันตำบลบุพราหมณ์ได้ปิดประกาศสำเนาพระราชกฤษฎีกาฉบับดังกล่าว ไว้ ณ ที่ทำการอำเภอชาติ เมื่อวันที่ ๑๐ มีนาคม ๒๕๒๕ และปิดไว้ ณ ที่ทำการกำนัน เมื่อวันที่ ๒ เมษายน ๒๕๒๕ ตามลำดับ เพื่อให้ประชาชนทั่วไปได้รับทราบถึงการประกาศกำหนดพื้นที่เป็นอุทยานแห่งชาติข้างต้น ผู้ฟ้องคดีได้เข้าครอบครองทำประโยชน์ในที่ดิน ซึ่งตั้งอยู่ที่หมู่บ้าน ก.ม. ๘๐ หมู่ที่ ๔ ตำบลบุพราหมณ์ อำเภอชาติ จังหวัดปราจีนบุรี เนื้อที่ประมาณ ๑ ไร่ ๓ งาน ๑๕ ตารางวา โดยซื้อและครอบครองต่อเนื่องมาจากนายณรงค์ วณิชกิตติ ผู้ได้รับสิทธิผ่อนผันให้เข้าครอบครองทำประโยชน์ในที่ดินดังกล่าว ผู้ฟ้องคดีได้ปลูกสร้างบ้านพัก จำนวน ๑ หลัง บนที่ดินพิพาทแล้วเสร็จในปี พ.ศ. ๒๕๔๘ และได้รับทะเบียนบ้านเลขที่ ๑๗ หมู่ที่ ๔ ตำบลบุพราหมณ์ อำเภอชาติ จังหวัดปราจีนบุรี ในวันที่ ๑๒ กรกฎาคม ๒๕๔๙ ต่อมา เมื่อวันที่ ๒๕ พฤศจิกายน ๒๕๔๙ เจ้าหน้าที่ชุดเฉพาะกิจอุทยานแห่งชาติทับลานได้จับกุมผู้ฟ้องคดีส่งพนักงานสอบสวนสถานีตำรวจอำเภอชาติโดยกล่าวหาว่าผู้ฟ้องคดีกระทำความผิดตามพระราชบัญญัติป่าไม้ พุทธศักราช ๒๔๘๔ พระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๗ พระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕ และประมวลกฎหมายที่ดิน โดยผู้ฟ้องคดีได้แจ้งแก่เจ้าหน้าที่อุทยานแห่งชาติทับลานว่า ตนเป็นผู้ครอบครองทำประโยชน์ในพื้นที่พิพาทโดยซื้อที่ดินดังกล่าวมาจากนายณรงค์ เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๓๘ ซึ่งเป็นที่ดินไม่มีเอกสารสิทธิตามประมวลกฎหมายที่ดิน มีแต่เพียงใบ ภ.บ.ท. ๕ และได้ปลูกสร้างบ้านแล้วเสร็จเมื่อปี พ.ศ. ๒๕๔๘ แต่พนักงานอัยการจังหวัดกบินทร์บุรีมีคำสั่งไม่ฟ้องผู้ฟ้องคดีเนื่องจากขาดเจตนาในการกระทำความผิดตามหนังสือ ที่ อส ๐๐๓๗ (กบินทร์บุรี)/๑๖๖๗ ลงวันที่ ๕ ตุลาคม ๒๕๕๐ หลังจากนั้นกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช ได้ยื่นฟ้องผู้ฟ้องคดีเป็นคดีแพ่งต่อศาลจังหวัดกบินทร์บุรี โดยกล่าวหาว่าผู้ฟ้องคดีทำให้เสียทรัพย์แก่ทรัพยากรธรรมชาติซึ่งเป็นของรัฐ ขอให้ชดใช้ค่าเสียหายเป็นเงินจำนวน ๙๔,๔๗๗.๑๙ บาท ในระหว่างการพิจารณาคดีของศาลจังหวัดกบินทร์บุรี รัฐบาลได้มีนโยบายที่จะช่วยเหลือประชาชนเพื่อให้เกิดความปรองดองกันระหว่างรัฐและราษฎรที่อาศัยทำกินอยู่ในที่ดินของรัฐทั่วประเทศ จึงได้มีหนังสือสำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี ด่วนมาก ที่ นร ๐๑๐๕.๐๔/๓๔๐๒ ลงวันที่ ๘ มิถุนายน ๒๕๕๒ ถึงหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องให้ชะลอการผลักดันราษฎรที่มีปัญหาข้อพิพาทกับรัฐ และคณะกรรมการตรวจสอบ

/พิสูจน์...

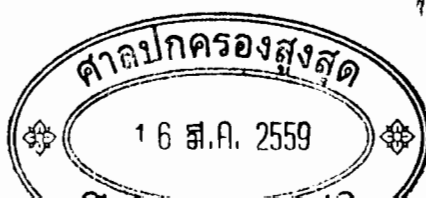
พิสูจน์สิทธิการครอบครองที่ดินของราษฎรตามมติของคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๔๑ ในท้องที่อำเภอชาติ จังหวัดปราจีนบุรี ตามคำสั่งจังหวัดปราจีนบุรี ที่ ๓๔๒/๒๕๕๐ ลงวันที่ ๒๑ มีนาคม ๒๕๕๐ แล้วมีมติในการประชุมครั้งที่ ๕/๒๕๕๓ เมื่อวันที่ ๒๑ ธันวาคม ๒๕๕๓ ว่า ผู้ฟ้องคดีได้อาศัยทำกินอยู่ก่อนวันประกาศสงวนห้ามเป็นพื้นที่ป่าไม้ ตามกฎหมายครั้งแรกในพื้นที่อนุรักษ์อุทยานแห่งชาติทับลาน แต่ผลการพิสูจน์สิทธิ การครอบครองของราษฎรในท้องที่หมู่บ้าน ก.ม. ๘๐ หมู่ที่ ๔ กรณีดังกล่าวต้องได้รับการอนุมัติจากหน่วยงานราชการต้นสังกัดในส่วนกลางก่อน ในระหว่างรอผลการพิสูจน์สิทธิ การครอบครอง ศาลจังหวัดกบินทร์บุรีได้มีคำสั่งลงวันที่ ๒๙ พฤศจิกายน ๒๕๕๓ ให้จำหน่ายคดีแพ่งไว้ชั่วคราว แต่ต่อมา ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ได้มีหนังสือ ที่ ทส ๐๙๑๑.๖๐๑/๑๕๕๔ ลงวันที่ ๘ สิงหาคม ๒๕๕๔ และคำสั่งที่ ๒๙/๒๕๕๔ ลงวันที่ ๙ สิงหาคม ๒๕๕๔ สั่งให้ ผู้ฟ้องคดีทำลายหรือรื้อถอนสิ่งปลูกสร้าง หรือสิ่งอื่นใดที่ผิดไปจากเดิมออกไปให้พ้น อุทยานแห่งชาติทับลานหรือทำให้สิ่งนั้นๆ กลับคืนสู่สภาพเดิม แล้วแต่กรณี ให้แล้วเสร็จภายใน วันที่ ๓๐ ตุลาคม ๒๕๕๔ ผู้ฟ้องคดีจึงมีหนังสือลงวันที่ ๗ กันยายน ๒๕๕๔ อุทธรณ์คำสั่งดังกล่าว ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ พิจารณาแล้วมีหนังสือสำนักบริหารพื้นที่อนุรักษ์ที่ ๑ (ปราจีนบุรี) ด่วนที่สุด ที่ ทส ๐๙๑๑.๑๐/๕๗๘๒ ลงวันที่ ๑๑ ตุลาคม ๒๕๕๔ ยืนยันตามคำสั่ง ของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ แต่ผู้ฟ้องคดีไม่ได้ปฏิบัติตามคำสั่งดังกล่าว ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ จึงได้มี หนังสือ ที่ ทส ๐๙๑๑.๖๐๑/๒๒๕๔ ลงวันที่ ๑ พฤศจิกายน ๒๕๕๔ แจ้งเตือนให้ผู้ฟ้องคดี ดำเนินการรื้อถอนสิ่งปลูกสร้างหรือสิ่งอื่นใด ออกไปให้พ้นอุทยานแห่งชาติทับลาน ให้เสร็จสิ้นภายในวันที่ ๑๕ พฤศจิกายน ๒๕๕๔ ผู้ฟ้องคดีไม่เห็นด้วยกับคำสั่งของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ และคำวินิจฉัยอุทธรณ์ของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ เนื่องจากที่ดินที่ผู้ฟ้องคดีครอบครองทำประโยชน์ โดยการปลูกสร้างบ้านพักเพื่อการอยู่อาศัยตามปกติของราษฎรอยู่ในเขตพื้นที่อนุรักษ์ ที่คณะรัฐมนตรีมีมติ เมื่อวันที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๔๑ ผ่อนปรนให้ราษฎรที่อยู่อาศัยมาแต่เดิม หรือที่ครอบครองต่อเนื่องจากผู้ครอบครองเดิมอยู่อาศัยทำกินได้ การใช้อำนาจตามมาตรา ๒๒ แห่งพระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๔ จึงต้องใช้บังคับกับราษฎรที่กระทำการ บุกรุกพื้นที่ป่าขึ้นใหม่ภายหลังการออกมติดคณะรัฐมนตรีดังกล่าวแล้วเท่านั้น และในคดี ที่กล่าวหาว่าผู้ฟ้องคดีกระทำความผิดอาญาฐานบุกรุกพื้นที่ป่านั้น พนักงานอัยการ จังหวัดกบินทร์บุรีมีคำสั่งถึงที่สุดไม่ฟ้องผู้ฟ้องคดีแล้ว ส่วนคดีแพ่งศาลจังหวัดกบินทร์บุรี มีคำสั่งจำหน่ายคดีชั่วคราว การที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ออกคำสั่งให้ผู้ฟ้องคดีทำลายหรือรื้อถอน

สิ่งปลูกสร้างหรือสิ่งอื่นใดที่ผิดไปจากสภาพเดิมไปให้พ้นอุทยานแห่งชาติทับลานหรือทำให้สิ่งนั้นๆ กลับคืนสู่สภาพเดิม แล้วแต่กรณี จึงเป็นการใช้สิทธิโดยไม่สุจริตและเป็นการกระทำละเมิด ต่อผู้ฟ้องคดี คำสั่งดังกล่าวจึงไม่ชอบด้วยกฎหมาย นอกจากนี้ปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี ได้มีหนังสือแจ้งให้หน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องชะลอการผลักดันราษฎรที่อยู่อาศัยและทำกิน ในที่ดินที่มีกรณีพิพาทกับหน่วยงานของรัฐ แต่ผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสองกลับมีคำสั่งให้ผู้ฟ้องคดี ทำลายหรือรื้อถอนสิ่งปลูกสร้างหรือสิ่งอื่นใดที่ผิดไปจากสภาพเดิมออกไปให้พ้นอุทยานแห่งชาติ ทับลานหรือทำให้สิ่งนั้นๆ กลับคืนสู่สภาพเดิมอีกจึงเป็นการกระทำที่สวนทางกับนโยบาย ของรัฐบาล อีกทั้ง คณะกรรมการตรวจสอบพิสูจน์สิทธิการครอบครองที่ดินของราษฎร ในพื้นที่ป่าอนุรักษ์ ท้องที่จังหวัดปราจีนบุรี ตามคำสั่งจังหวัดปราจีนบุรี ที่ ๓๔๒/๒๕๕๐ ลงวันที่ ๒๑ มีนาคม ๒๕๕๐ ได้ดำเนินการตรวจพิสูจน์สิทธิการครอบครองที่ดินของผู้ฟ้องคดี ตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๔๑ แล้วมีมติว่าผู้ฟ้องคดีเป็นผู้ครอบครอง ที่ดินแปลงที่ ๔๗๓ เนื้อที่ ๑ ไร่ ๓ งาน ๑๕ ตารางวา และได้อยู่มาก่อนการประกาศ เป็นพื้นที่ป่าไม้ตามกฎหมายครั้งแรกในพื้นที่ป่าอนุรักษ์ ผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสองจึงไม่อาจใช้ อำนาจตามมาตรา ๒๒ แห่งพระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๔ มาบังคับ กับผู้ฟ้องคดีได้ ดังนั้น การที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ มีคำสั่งที่ ๒๙/๒๕๕๔ ลงวันที่ ๙ สิงหาคม ๒๕๕๔ และผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ มีคำวินิจฉัยอุทธรณ์ให้ผู้ฟ้องคดีทำลายหรือรื้อถอนสิ่งปลูกสร้าง และหรือสิ่งอื่นใดที่ผิดไปจากสภาพเดิมออกไปให้พ้นอุทยานแห่งชาติ หรือทำให้สิ่งนั้นๆ กลับคืนสู่สภาพเดิม แล้วแต่กรณี โดยให้ปฏิบัติให้แล้วเสร็จภายในวันที่ ๓๐ ตุลาคม ๒๕๕๔ เป็นการกระทำที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย ผู้ฟ้องคดีจึงฟ้องคดีต่อศาลปกครองชั้นต้น ศาลปกครองชั้นต้นพิพากษายกฟ้อง ผู้ฟ้องคดีไม่เห็นพ้องด้วยจึงอุทธรณ์ต่อศาลปกครองสูงสุด เห็นว่า คดีมีประเด็นที่จะต้องวินิจฉัยว่า การที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ มีคำสั่ง ที่ ๒๙/๒๕๕๔ ลงวันที่ ๙ สิงหาคม ๒๕๕๔ ให้ผู้ฟ้องคดีทำลายหรือรื้อถอนสิ่งปลูกสร้างหรือ สิ่งอื่นใดที่ผิดไปจากสภาพเดิมออกไปให้พ้นจากอุทยานแห่งชาติทับลาน หรือทำให้สิ่งนั้นๆ กลับคืนสู่สภาพเดิม แล้วแต่กรณี ให้แล้วเสร็จภายในวันที่ ๓๐ ตุลาคม ๒๕๕๔ และการที่ ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ มีหนังสือสำนักบริหารพื้นที่อนุรักษ์ที่ ๑ (ปราจีนบุรี) ด่วนที่สุด ที่ ทส ๐๙๑๑.๑๐/๕๗๘๒ ลงวันที่ ๑๑ ตุลาคม ๒๕๕๔ ยืนยันตามคำสั่งของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ นั้น เป็นคำสั่งทางปกครองที่ชอบด้วยกฎหมายหรือไม่

พิจารณาแล้วเห็นว่า ในเบื้องต้นมีปัญหาต้องพิจารณาก่อนว่าที่ดินที่ผู้ฟ้องคดีครอบครองทำประโยชน์อยู่ในเขตอุทยานแห่งชาติทับลานหรือไม่ โดยที่พระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๗ มาตรา ๔ นิยามคำว่า ป่า หมายความว่า ที่ดินรวมตลอดถึงภูเขา ห้วย หนอง คลอง บึง บาง ลำน้ำ ทะเลสาบ เกาะ และที่ชายทะเลที่ยังมิได้มีบุคคลใดได้มาตามกฎหมาย และ ป่าสงวนแห่งชาติ หมายความว่า ป่าที่ได้กำหนดให้เป็นป่าสงวนแห่งชาติตามพระราชบัญญัตินี้ มาตรา ๖ วรรคสอง บัญญัติว่า เมื่อรัฐมนตรีเห็นสมควรกำหนดป่าอื่นใดเป็นป่าสงวนแห่งชาติ เพื่อรักษาสภาพป่าไม้ ของป่าหรือทรัพยากรธรรมชาติอื่นให้กระทำได้โดยออกกฎกระทรวงซึ่งต้องมีแผนที่แสดงแนวเขตป่าที่กำหนดเป็นป่าสงวนแห่งชาตินั้นแนบท้ายกฎกระทรวงด้วย มาตรา ๘ บัญญัติว่า ให้พนักงานเจ้าหน้าที่จัดให้มีหลักเขตและป้าย หรือเครื่องหมายอื่นแสดงแนวเขตป่าสงวนแห่งชาติไว้ตามสมควรเพื่อให้ประชาชนเห็นได้ว่าเป็นเขตป่าสงวนแห่งชาติ และมาตรา ๑๒ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า บุคคลใดอ้างว่ามีสิทธิ หรือได้ทำประโยชน์ในเขตป่าสงวนแห่งชาติใดอยู่ก่อนวันที่กฎกระทรวงกำหนดป่าสงวนแห่งชาตินั้นใช้บังคับ ให้ยื่นคำร้องเป็นหนังสือต่อนายอำเภอหรือปลัดอำเภอผู้เป็นหัวหน้าประจำกิ่งอำเภอท้องที่ภายในเก้าสิบวัน นับแต่วันที่กฎกระทรวงนั้นใช้บังคับ ถ้าไม่ยื่นคำร้องภายในกำหนดดังกล่าว ให้ถือว่าสละสิทธิหรือประโยชน์นั้น วรรคสาม บัญญัติว่า ความในวรรคหนึ่งมิให้ใช้บังคับแก่กรณีสิทธิในที่ดินที่บุคคลมีอยู่ตามประมวลกฎหมายที่ดิน พระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๔ มาตรา ๔ นิยามคำว่า อุทยานแห่งชาติ หมายความว่า ที่ดินที่ได้กำหนดให้เป็นอุทยานแห่งชาติตามพระราชบัญญัตินี้ และมาตรา ๖ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า เมื่อรัฐบาลเห็นสมควรกำหนดบริเวณที่ดินแห่งใดที่มีสภาพธรรมชาติเป็นที่น่าสนใจ ให้คงอยู่ในสภาพธรรมชาติเดิมเพื่อสงวนไว้ให้เป็นประโยชน์แก่การศึกษาและรื่นรมย์ของประชาชน ก็ให้มีอำนาจกระทำได้โดยประกาศพระราชกฤษฎีกา และให้มีแผนที่แสดงแนวเขตแห่งบริเวณที่กำหนดนั้นแนบท้ายพระราชกฤษฎีกาด้วย บริเวณที่กำหนดนี้เรียกว่า “อุทยานแห่งชาติ” วรรคสอง บัญญัติว่า ที่ดินที่กำหนดให้เป็นอุทยานแห่งชาตินั้น ต้องเป็นที่ดินที่ไม่ได้อยู่ในกรรมสิทธิ์หรือครอบครองโดยชอบด้วยกฎหมายของบุคคลใดซึ่งมิใช่ทบวงการเมือง คดีนี้ข้อเท็จจริงปรากฏว่า เมื่อวันที่ ๑๐ ตุลาคม ๒๕๒๓ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ได้ออกกฎกระทรวง ฉบับที่ ๘๙๕ (พ.ศ. ๒๕๒๓) ออกตามความในพระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๗ กำหนดให้ป่าแก่งดินสอ ป่าแก่งใหญ่ และป่าเขาสะโตน ในท้องที่

ตำบลบุพราหมณ์ ตำบลทุ่งโพธิ์ ตำบลแก่งดินสอ กิ่งอำเภอนาดี อำเภอกบินทร์บุรี ตำบลบ้านนา อำเภอกบินทร์บุรี ตำบลบ้านแก่ง ตำบลโคกปี่ฆ้อง ตำบลท่าแยก อำเภอสระแก้ว และตำบลหนองน้ำใส ตำบลช่องกุ่ม อำเภอวัฒนานคร จังหวัดปราจีนบุรี ภายในแนวเขต ตามแผนที่ท้ายกฎกระทรวงนี้ เป็นป่าสงวนแห่งชาติ และประกาศในราชกิจจานุเบกษา เมื่อวันที่ ๑ พฤศจิกายน ๒๕๒๓ ต่อมา ได้มีการออกพระราชกฤษฎีกากำหนดบริเวณที่ดิน ป่าวังน้ำเขียว และป่าครบุรี ในท้องที่ตำบลสระแกราช ตำบลวังน้ำเขียว อำเภอปักธงชัย ตำบลครบุรี ตำบลจรเข้หิน ตำบลโคกกระชาย อำเภอกบินทร์บุรี และตำบลสระตะเคียน ตำบลโนนสมบูรณ์ อำเภอเสิงสาง จังหวัดนครราชสีมา และป่าแก่งดินสอ ป่าแก่งใหญ่ และป่าเขาสะโตน ในท้องที่ตำบลบุพราหมณ์ ตำบลทุ่งโพธิ์ อำเภอนาดี จังหวัดปราจีนบุรี ให้เป็นอุทยานแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๒๔ มีผลใช้บังคับตั้งแต่วันที่ ๒๔ ธันวาคม ๒๕๒๔ เป็นต้นไป ซึ่งปรากฏว่าในการกำหนดเขตป่าสงวนแห่งชาติและเขตอุทยานแห่งชาติทับลานดังกล่าว ได้มีแผนที่แสดงแนวเขตป่าสงวนแห่งชาติและเขตอุทยานแห่งชาติไว้ท้ายกฎกระทรวง และพระราชกฤษฎีกาตามมาตรา ๖ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๗ และมาตรา ๖ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๔ โดยพนักงานเจ้าหน้าที่และกำนันตำบลบุพราหมณ์ได้ปิดประกาศสำเนาพระราชกฤษฎีกา ฉบับดังกล่าวไว้ ณ ที่ทำการอำเภอนาดี เมื่อวันที่ ๑๐ มีนาคม ๒๕๒๕ และปิดไว้ ณ ที่ทำการกำนันเมื่อวันที่ ๒ เมษายน ๒๕๒๕ ตามลำดับ เพื่อให้ประชาชนทั่วไปได้ทราบถึง การประกาศกำหนดพื้นที่เป็นอุทยานแห่งชาติข้างต้น ผู้ฟ้องคดียอมรับว่าได้เข้าครอบครอง ทำประโยชน์ในที่ดินพิพาท ซึ่งตั้งอยู่บ้าน ก.ม. ๘๐ หมู่ที่ ๔ ตำบลบุพราหมณ์ อำเภอนาดี จังหวัดปราจีนบุรี เนื้อที่ประมาณ ๑ ไร่ ๓ งาน ๑๕ ตารางวา โดยซื้อและครอบครองที่ดิน ดังกล่าวต่อเนื่องมาจากนายณรงค์ ผู้ได้รับสิทธิผ่อนผันให้ครอบครองทำประโยชน์ ในที่ดินดังกล่าว และได้ทำการปลูกสร้างบ้านบนที่ดินพิพาทแล้วเสร็จในปี พ.ศ. ๒๕๔๘ ต่อมา เมื่อวันที่ ๒๕ พฤศจิกายน ๒๕๔๘ เจ้าหน้าที่ชุดเฉพาะกิจอุทยานแห่งชาติทับลาน ได้ร่วมกันตรวจสอบปราบปรามผู้กระทำความผิดกฎหมายเกี่ยวกับป่าไม้รวมถึงพื้นที่ที่ผู้ฟ้องคดี ครอบครองทำประโยชน์ด้วยเครื่องมือวัดระบบ จี พี เอส ได้ค่าพิกัด ๔๗ P ๐๘๐๖๓๑๑ E ๑๕๘๖๐๘๔ N ซึ่งอยู่ในเขตอุทยานแห่งชาติทับลาน เจ้าหน้าที่จึงแจ้งความจับกุมดำเนินคดี กับผู้ฟ้องคดี โดยผู้ฟ้องคดีได้แจ้งแก่เจ้าหน้าที่อุทยานแห่งชาติทับลานว่า ตนเป็นผู้ครอบครอง ทำประโยชน์ในพื้นที่พิพาทโดยซื้อที่ดินดังกล่าวมาเมื่อปี พ.ศ. ๒๕๓๘ ซึ่งเป็นที่ดินไม่มี

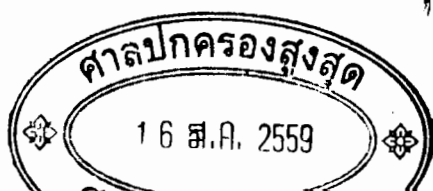
สำหรับกรณีที่ผู้ฟ้องคดีอุทธรณ์ว่า ที่ดินพิพาทอยู่ในเขตปฏิรูปที่ดิน ตามพระราชกฤษฎีกากำหนดเขตที่ดิน ในท้องที่กิ่งอำเภอนาดี อำเภอกบินทร์บุรี อำเภอกบินทร์บุรี และอำเภอบ้านสร้าง จังหวัดปราจีนบุรี ให้เป็นเขตปฏิรูปที่ดิน พ.ศ. ๒๕๑๘ แนวเขตอุทยานแห่งชาติทับลานจึงทับซ้อนกับพื้นที่เขตปฏิรูปที่ดิน สำนักงาน การปฏิรูปที่ดินจังหวัดปราจีนบุรีเป็นผู้ถือกรรมสิทธิ์ในที่ดินบริเวณพิพาทมาก่อนกำหนด ให้เป็นอุทยานแห่งชาติทับลาน ผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสองจึงไม่มีอำนาจออกคำสั่งให้ผู้ฟ้องคดี ทำลายรื้อถอนอาคาร นั้น เห็นว่า ข้อเท็จจริงตามแผนที่แนบท้ายและหมายเหตุ ท้ายกฎกระทรวง ฉบับที่ ๒๓๙ (พ.ศ. ๒๕๑๐) กฎกระทรวง ฉบับที่ ๘๑๒ (พ.ศ. ๒๕๒๑) และกฎกระทรวง ฉบับที่ ๘๘๕ (พ.ศ. ๒๕๒๓) ออกตามความในพระราชบัญญัติป่าสงวน แห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๗ ซึ่งกำหนดให้ป่าแก่งดินสอ ป่าแก่งใหญ่ และป่าเขาสะโตน ในท้องที่ ตำบลบุพราหมณ์ ตำบลทุ่งโพธิ์ ตำบลแก่งดินสอ กิ่งอำเภอนาดี อำเภอกบินทร์บุรี ตำบลบ้านนา อำเภอกบินทร์บุรี ตำบลบ้านแก่ง ตำบลโคกปีบ้อง ตำบลท่าแยก อำเภอสระแก้ว และตำบลหนองน้ำใส ตำบลช่องกุ่ม อำเภอวัฒนานคร จังหวัดปราจีนบุรี ภายในแนวเขตตามแผนที่ท้ายกฎกระทรวงเป็นป่าสงวนแห่งชาติ ตลอดจนคำอุทธรณ์ ของผู้ฟ้องคดี ข้อเท็จจริงรับฟังเป็นที่ยุติว่า ที่พิพาทเดิมเป็นส่วนหนึ่งของตำบลทุ่งโพธิ์ อำเภอกบินทร์บุรี ต่อมา กระทรวงมหาดไทยได้แบ่งท้องที่อำเภอกบินทร์บุรีตั้งเป็น

กิ่งอำเภอนาดี โดยมีตำบลทุ่งโพธิ์เป็นตำบลหนึ่งของกิ่งอำเภอนาดี และในปี พ.ศ. ๒๕๒๒ ได้แบ่งแยกตำบลทุ่งโพธิ์ออกเป็นตำบลบุพราหมณ์ ซึ่งปัจจุบันที่พิพาทเป็นส่วนหนึ่งของตำบลบุพราหมณ์ ที่พิพาทจึงอยู่ในเขตป่าสงวนแห่งชาติตามกฎกระทรวงดังกล่าว ตลอดมา ภายหลังได้มีการประกาศให้พื้นที่บริเวณดังกล่าวเป็นอุทยานแห่งชาติทับลาน ตามพระราชกฤษฎีกากำหนดบริเวณที่ดินป่าวังน้ำเขียว และป่าครบุรี ในท้องที่ตำบลสะแกราช ตำบลวังน้ำเขียว อำเภอปักธงชัย ตำบลครบุรี ตำบลจระเข้มหิน ตำบลโคกกระชาย อำเภอครบุรี และตำบลสระตะเคียน ตำบลโนนสมบูรณ์ อำเภอเสิงสาง จังหวัดนครราชสีมา และป่าแก่งดินสอ ป่าแก่งใหญ่ และป่าเขาสะโตน ในท้องที่ตำบลบุพราหมณ์ ตำบลทุ่งโพธิ์ อำเภอนาดี จังหวัดปราจีนบุรี ให้เป็นอุทยานแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๒๔ กรณีนี้แม้ข้อเท็จจริงจะปรากฏว่า ได้มีการออกพระราชกฤษฎีกากำหนดเขตที่ดิน ในท้องที่กิ่งอำเภอนาดี อำเภอทูลกระหม่อม อำเภอทูลกระหม่อม และอำเภอบ้านสร้าง จังหวัดปราจีนบุรี ให้เป็นเขตปฏิรูปที่ดิน พ.ศ. ๒๕๑๘ ก็ตาม แต่พระราชกฤษฎีกากำหนดเขตปฏิรูปที่ดินเป็นการกำหนดแนวเขตของที่ดินที่จะทำการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมเท่านั้น มิได้มีผลเป็นการเพิกถอนเขตป่าสงวนแห่งชาติทันที ครอบคลุมที่ดินสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ยังไม่มีแผนงานพร้อมทั้งงบประมาณเพียงพอที่จะดำเนินการในเขตป่าสงวนแห่งชาติที่พิพาทจึงยังคงมีสถานะเป็นป่าสงวนแห่งชาติอยู่เช่นเดิม ประกอบกับในเขตปฏิรูปที่ดินที่ดินของรัฐ ที่ ส.ป.ก. มีอำนาจนำมาใช้ในการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ไม่รวมถึงที่ดินในเขตอุทยานแห่งชาติแต่อย่างใด ทั้งนี้ ตามมาตรา ๔ ประกอบกับมาตรา ๒๖ แห่งพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. ๒๕๑๘ ดังนั้น แม้ที่พิพาทจะเป็นที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดินก็ตาม แต่เมื่อไม่ปรากฏว่าผู้ฟ้องคดีได้รับหนังสืออนุญาตให้เข้าทำประโยชน์ในที่ดินเขตปฏิรูปที่ดิน (ส.ป.ก. ๔ - ๐๑) ในที่ดินพิพาท และคณะรัฐมนตรีมีมติเมื่อวันที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๔๑ ยืนยันนโยบายของรัฐไม่นำที่ดินอุทยานแห่งชาติไปดำเนินการตามกฎหมายว่าด้วยการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ที่ดินแปลงดังกล่าวจึงยังคงมีสถานะเป็นอุทยานแห่งชาติตามพระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๔ คำอุทธรณ์ของผู้ฟ้องคดีในข้อนี้ไม่อาจรับฟังได้

กรณีมีปัญหาต้องพิจารณาต่อไปว่า ผู้ฟ้องคดีครอบครองทำประโยชน์ในที่ดินพิพาทโดยชอบด้วยกฎหมายหรือไม่ ข้อเท็จจริงปรากฏว่าผู้ฟ้องคดียอมรับว่าได้ครอบครองที่ดินพิพาทต่อเนื่องมาจากนายณรงค์ และได้ทำการปลูกสร้างบ้านพักแล้วเสร็จ

ในปี พ.ศ. ๒๕๔๘ โดยผู้ฟ้องคดีมีหลักฐานเกี่ยวกับการเสียภาษีบำรุงท้องที่ ภ.บ.ท. ๕ ซึ่งหลักฐานการเสียภาษีบำรุงท้องที่ ภ.บ.ท. ๕ ดังกล่าว เป็นเพียงเอกสารที่ออกตามพระราชบัญญัติภาษีบำรุงท้องที่ พ.ศ. ๒๕๐๘ ที่สันนิษฐานในเบื้องต้นว่าบุคคลที่ครอบครองที่ดินได้ชำระภาษีบำรุงท้องที่ให้แก่ราชการแล้วมิใช่หลักฐานแสดงกรรมสิทธิ์หรือสิทธิครอบครองที่ดินตามประมวลกฎหมายที่ดิน เมื่อข้อเท็จจริงในสำนวนคดีไม่ปรากฏว่านายณรงค์ครอบครองทำประโยชน์ในที่ดินพิพาทโดยมีหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินตามประมวลกฎหมายที่ดิน กรณีจึงฟังไม่ได้ว่า นายณรงค์ครอบครองทำประโยชน์ในที่ดินแปลงดังกล่าวโดยมีกรรมสิทธิ์หรือสิทธิครอบครองโดยชอบด้วยกฎหมาย แม้นายณรงค์จะได้ครอบครองทำประโยชน์ในที่ดินพิพาทก่อนวันที่กฎกระทรวงฉบับที่ ๘๔๕ (พ.ศ. ๒๕๒๓) ออกตามความในพระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๗ ใช้บังคับก็ตาม แต่เมื่อไม่ปรากฏว่านายณรงค์ได้ยื่นคำร้องเป็นหนังสือต่อนายอำเภอท้องที่อ้างว่าตนมีสิทธิหรือได้ทำประโยชน์ในเขตป่าสงวนแห่งชาติก่อนวันที่กฎกระทรวงฉบับดังกล่าวใช้บังคับ จึงถือว่านายณรงค์ได้ละสิทธิครอบครองที่ดินพิพาท ตามมาตรา ๑๒ แห่งพระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๗ การออกพระราชกฤษฎีกากำหนดให้ที่ดินพิพาทเป็นเขตอุทยานแห่งชาติทับลาน จึงชอบด้วยกฎหมายตามมาตรา ๖ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๔ เมื่อผู้ฟ้องคดีได้ครอบครองที่ดินพิพาทต่อจากนายณรงค์ ผู้ฟ้องคดีจึงไม่มีกรรมสิทธิ์หรือสิทธิครอบครองในที่ดินดังกล่าวโดยชอบด้วยกฎหมายด้วย การที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ มิได้ออกคำสั่งให้ผู้ฟ้องคดีรื้อถอนบ้านซึ่งปลูกสร้างในเขตอุทยานแห่งชาติโดยไม่ชอบด้วยกฎหมายนับแต่ปี พ.ศ. ๒๕๔๘ ก็ไม่ได้เป็นเหตุทำให้การครอบครองทำประโยชน์ในที่ดินพิพาทของผู้ฟ้องคดีเป็นการครอบครองทำประโยชน์ในที่ดินโดยชอบด้วยกฎหมายแต่อย่างใด ส่วนมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๔๑ มีวัตถุประสงค์ในการสงวนคุ้มครองป้องกันพื้นที่ป่าไม้ของชาติที่เหลืออยู่ไว้ให้ได้ จึงกำหนดมาตรการและแนวทางการแก้ไขปัญหาในพื้นที่ป่าไม้ ดังนี้ ด้านการจัดการทรัพยากรที่ดินและป่าไม้ เนื่องจากเขตพื้นที่ป่าอนุรักษ์ตามกฎหมาย เช่น เขตอุทยานแห่งชาติ เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า เขตห้ามล่าสัตว์ป่า และป่าอนุรักษ์ตามมติคณะรัฐมนตรี (พื้นที่ลุ่มน้ำชั้นที่ ๑ ชั้นที่ ๒ และเขตอนุรักษ์ป่าชายเลน) ได้กำหนดขึ้นเพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ดิน น้ำ พันธุ์พืช และสัตว์ที่มีคุณค่าหายาก เพื่อป้องกันภัยธรรมชาติ จึงยืนยันนโยบายของรัฐที่จะไม่นำพื้นที่ป่าอนุรักษ์ดังกล่าวไปดำเนินการตามกฎหมายว่าด้วย

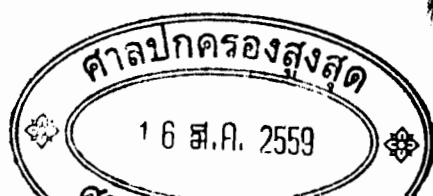
/การปฏิรูป...

การปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม และให้กรมป่าไม้สำรวจพื้นที่ที่มีการครอบครองให้ชัดเจน และขึ้นทะเบียนผู้ครอบครองเพื่อนำมาใช้เป็นข้อมูลในการจัดการเพื่ออนุรักษ์และการพัฒนาอย่างยั่งยืน โดยให้ตรวจสอบพิสูจน์การครอบครองที่ดินของราษฎร กรณีผลการตรวจสอบพิสูจน์พบว่าราษฎรอยู่อาศัยทำกินหลังวันประกาศสงวนหวงห้ามเป็นพื้นที่ป่าไม้ครั้งแรก ให้ดำเนินการเคลื่อนย้ายราษฎรออกจากพื้นที่ป่าอนุรักษ์ แล้วทำการปลูกป่าเพื่อฟื้นฟูสภาพแวดล้อม หากยังไม่สามารถเคลื่อนย้ายราษฎรออกจากพื้นที่ได้ทันที ให้ดำเนินการควบคุมขอบเขตพื้นที่มิให้ขยายเพิ่มเติมโดยเด็ดขาด ด้านการป้องกันพื้นที่ป่าไม้ และอื่นๆ ถ้ามี การกระทำการใดๆ อันเป็นการบุกรุกพื้นที่ป่าใหม่ และหรือขยายที่อยู่อาศัยทำกินเพิ่มเติมหรือเป็นการทำลายหรือกระทบกระเทือนต่อการรักษาป่าหรือสิ่งแวดล้อม ให้ดำเนินการตามกฎหมายโดยเจียบขาด และเพื่อป้องกันมิให้มีการยึดถือครอบครองพื้นที่ ให้ผู้มีอำนาจหน้าที่สั่งให้ผู้กระทำผิดออกจากพื้นที่ ทำลาย รื้อถอนและหรือดำเนินการอื่นๆ ตามที่กฎหมายกำหนด กรณีจึงต้องถือเอาข้อเท็จจริงต่างๆ ที่ปรากฏอยู่ ณ วันที่คณะรัฐมนตรีมีมติ คือ ในวันที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๔๑ เป็นเกณฑ์ ดังนั้น เมื่อผู้ฟ้องคดียอมรับว่าได้เข้าครอบครองทำประโยชน์ในที่ดินพิพาท โดยการครอบครองต่อมาจากผู้ครอบครองเดิม เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๓๘ ซึ่งเป็นเวลาภายหลังการกำหนดให้ที่ดินพิพาทเป็นเขตป่าสงวนแห่งชาติและเขตอุทยานแห่งชาติทับลาน ตามกฎกระทรวง ฉบับที่ ๘๙๕ (พ.ศ. ๒๕๒๓) ออกตามความในพระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๗ มีผลใช้บังคับเมื่อวันที่ ๑ พฤศจิกายน ๒๕๒๓ และพระราชกฤษฎีกากำหนดบริเวณที่ดินป่าวังน้ำเขียว และป่าครบุรี ในท้องที่ตำบลสะแกราช ตำบลวังน้ำเขียว อำเภอปักธงชัย ตำบลครบุรี ตำบลกระแชงหิน ตำบลโคกกระชาย อำเภอครบุรี และตำบลสระตะเคียน ตำบลโนนสมบูรณ์ อำเภอเสิงสาง จังหวัดนครราชสีมา และป่าแก่งดินสอ ป่าแก่งใหญ่ และป่าเขาสะโตน ในท้องที่ตำบลบุพราหมณ์ ตำบลทุ่งใหญ่ อำเภอนาดี จังหวัดปราจีนบุรี ให้เป็นอุทยานแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๒๔ มีผลใช้บังคับตั้งแต่วันที่ ๒๔ ธันวาคม ๒๕๒๔ เป็นต้นไป ตามลำดับ อีกทั้ง ยังเป็นการครอบครองอาศัยทำกินหลังวันที่คณะรัฐมนตรีมีมติแล้ว ผู้ฟ้องคดีจึงไม่ได้รับประโยชน์จากมติคณะรัฐมนตรีดังกล่าว กล่าวคือ ผู้ฟ้องคดีไม่อาจได้รับการผ่อนผันให้อยู่อาศัยทำกินในที่ดินพิพาทได้ ที่ผู้ฟ้องคดีอุทธรณ์ว่าผู้ฟ้องคดีได้รับการโอนสิทธิครอบครองมาจากเจ้าของที่ดินเดิม เมื่อเจ้าของที่ดินเดิมเป็นผู้ได้รับสิทธิผ่อนผันให้ครอบครองทำประโยชน์ตามบัญชีของกรมป่าไม้หรืออุทยานแห่งชาติทับลาน ผู้ฟ้องคดีจึงย่อมได้รับสิทธิครอบครองทำประโยชน์ดังกล่าวมาจากเจ้าของเดิมด้วย จึงฟังไม่ขึ้น ส่วนที่ผู้ฟ้องคดีอุทธรณ์ว่า

คณะกรรมการตรวจสอบสิทธิพิสูจน์สิทธิการครอบครองที่ดินของราษฎรในพื้นที่ป่าอนุรักษ์
ท้องที่จังหวัดปราจีนบุรี ตามคำสั่งจังหวัดปราจีนบุรี ที่ ๓๔๒/๒๕๕๐ ลงวันที่ ๒๑ มีนาคม ๒๕๕๐
ได้ดำเนินการตรวจสอบสิทธิพิสูจน์สิทธิการครอบครองที่ดินของผู้ฟ้องคดีตามมติคณะรัฐมนตรี
เมื่อวันที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๔๑ แล้วมีมติว่าผู้ฟ้องคดีเป็นผู้ครอบครองที่ดินแปลงที่ ๔๗๓
เนื้อที่ ๑ ไร่ ๓ งาน ๑๕ ตารางวา และได้อยู่อาศัยมาก่อนการประกาศเป็นพื้นที่ป่าไม้
ตามกฎหมายครั้งแรก นั้น เห็นว่า มติของคณะกรรมการดังกล่าวเป็นเพียงการดำเนินการ
ตรวจสอบสิทธิพิสูจน์สิทธิการครอบครองที่ดินของราษฎรในพื้นที่ป่าอนุรักษ์เบื้องต้นเพื่อนำเสนอ
ขออนุมัติต่อหน่วยราชการต้นสังกัดในส่วนกลางต่อไปเท่านั้น ยังไม่อาจถือได้ว่าผู้ฟ้องคดี
ได้รับการผ่อนปรนให้อยู่อาศัยทำกินในที่ดินพิพาทตามมติคณะรัฐมนตรีข้างต้น คำอุทธรณ์
ของผู้ฟ้องคดีในข้อนี้จึงฟังไม่ขึ้น สำหรับกรณีที่ผู้ฟ้องคดีอุทธรณ์ว่า ผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสอง
จะออกคำสั่งพิพาทได้ต่อเมื่อศาลในคดีอาญาได้มีคำพิพากษาว่าผู้ฟ้องคดีกระทำความผิด
ตามข้อกล่าวหาของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ก่อน เมื่อพนักงานอัยการจังหวัดกบินทร์บุรีมีคำสั่งไม่ฟ้อง
ตามความผิดที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ กล่าวหา ผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสองจึงไม่อาจใช้อำนาจบังคับ
ตามบทบัญญัติ มาตรา ๒๒ แห่งพระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๔ ได้ นั้น
เห็นว่า การที่พนักงานอัยการจังหวัดกบินทร์บุรีมีคำสั่งเด็ดขาดไม่ฟ้องคดีอาญาผู้ฟ้องคดี
เป็นกรณีที่พนักงานอัยการเห็นว่าผู้ฟ้องคดีขาดเจตนาในการกระทำความผิด มิใช่เนื่องมาจาก
ที่ดินที่ผู้ฟ้องคดีครอบครองทำประโยชน์ไม่อยู่ในเขตอุทยานแห่งชาติทับลานแต่อย่างใดไม่
คำอุทธรณ์ของผู้ฟ้องคดีในข้อนี้จึงฟังไม่ขึ้นเช่นกัน

ปัญหาที่ต้องพิจารณาต่อไปมีว่า การที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ มีคำสั่งที่ ๒๙/๒๕๕๔
ลงวันที่ ๙ สิงหาคม ๒๕๕๔ ให้ผู้ฟ้องคดีทำลายหรือรื้อถอนสิ่งปลูกสร้างหรือสิ่งอื่นใดที่ผิดไป
จากสภาพเดิมออกไปให้พ้นจากอุทยานแห่งชาติทับลาน หรือทำให้สิ่งนั้นๆ กลับคืนสู่สภาพเดิม
แล้วแต่กรณี ให้แล้วเสร็จภายในวันที่ ๓๐ ตุลาคม ๒๕๕๔ และการที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒
มีหนังสือสำนักบริหารพื้นที่อนุรักษ์ที่ ๑ (ปราจีนบุรี) ด่วนที่สุด ที่ ทส ๐๙๑๑.๑๐/๕๗๘๒
ลงวันที่ ๑๑ ตุลาคม ๒๕๕๔ ยืนยันตามคำสั่งของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ นั้น เป็นคำสั่งทางปกครอง
ที่ชอบด้วยกฎหมายหรือไม่ เห็นว่า พระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๔ มาตรา ๔ (๕)
ได้นิยามคำว่า พนักงานเจ้าหน้าที่ หมายความว่า ผู้ซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งให้ปฏิบัติการ
ตามพระราชบัญญัตินี้ มาตรา ๑๖ (๑) บัญญัติว่า ภายในเขตอุทยานแห่งชาติ ห้ามมิให้บุคคลใด
ยึดถือหรือครอบครองที่ดิน รวมตลอดถึงกันสร้าง แผ้วถาง หรือเผาป่า มาตรา ๒๑ บัญญัติว่า

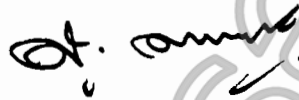
/ให้พนักงาน...

ให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจออกคำสั่งให้ผู้กระทำความผิดตามมาตรา ๑๖ ออกจากเขตอุทยานแห่งชาติ หรืองดเว้นการกระทำใดๆ ในเขตอุทยานแห่งชาติ และมาตรา ๒๒ บัญญัติว่า ในกรณีที่มีการฝ่าฝืนพระราชบัญญัตินี้ เป็นเหตุให้มีสิ่งปลูกสร้างขึ้นใหม่ หรือมีสิ่งอื่นใดในอุทยานแห่งชาติผิดไปจากสภาพเดิม ให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจสั่งให้ผู้กระทำความผิดทำลายหรือรื้อถอนสิ่งนั้นๆ ออกไปให้พ้นอุทยานแห่งชาติ หรือทำให้สิ่งนั้นๆ กลับคืนสู่สภาพเดิม แล้วแต่กรณี ถ้าผู้กระทำความผิดไม่ปฏิบัติตาม หรือถ้าไม่รู้ตัวผู้กระทำความผิด หรือเพื่อป้องกันหรือบรรเทาความเสียหายแก่อุทยานแห่งชาติ พนักงานเจ้าหน้าที่จะกระทำการดังกล่าวแล้วอย่างใดอย่างหนึ่งเสียเองก็ได้ตามสมควรแก่กรณี และผู้กระทำความผิดมีหน้าที่ชดเชยค่าใช้จ่ายที่ต้องเสียไปในการที่พนักงานเจ้าหน้าที่กระทำการเสียเองนั้น เมื่อข้อเท็จจริงรับฟังได้ว่าที่ดินที่ผู้ฟ้องคดีครอบครองทำประโยชน์อยู่ในเขตอุทยานแห่งชาติทับลาน และผู้ฟ้องคดีไม่มีกรรมสิทธิ์หรือสิทธิครอบครองโดยชอบด้วยกฎหมาย โดยผู้ฟ้องคดีได้ทำการปลูกสร้างบ้านพัก จำนวน ๑ หลัง บนที่ดินดังกล่าว และได้รับทะเบียนบ้านเลขที่ ๑๗ หมู่ที่ ๔ ตำบลบุพราหมณ์ อำเภอนาดี จังหวัดปราจีนบุรี จึงถือได้ว่าเป็นเหตุให้มีสิ่งปลูกสร้างขึ้นใหม่หรือมีสิ่งอื่นใดในอุทยานแห่งชาติผิดไปจากสภาพเดิม การครอบครองที่ดินพิพาทของผู้ฟ้องคดีจึงเป็นการกระทำที่ฝ่าฝืนตอบทบบัญญัติมาตรา ๑๖ (๑) แห่งพระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๔ ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ซึ่งเป็นพนักงานเจ้าหน้าที่ ตามประกาศกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ลงวันที่ ๑๙ เมษายน ๒๕๔๗ เรื่อง แต่งตั้งพนักงานเจ้าหน้าที่ตามพระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๔ ประกอบกับคำสั่งกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช ที่ ๑๓๙/๒๕๕๔ ลงวันที่ ๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๔ เรื่อง ให้ข้าราชการไปปฏิบัติราชการ จึงมีอำนาจออกคำสั่งให้ผู้ฟ้องคดีทำลายหรือรื้อถอนสิ่งนั้นๆ ออกไปให้พ้นอุทยานแห่งชาติ หรือทำให้สิ่งนั้นๆ กลับคืนสู่สภาพเดิม แล้วแต่กรณี ตามมาตรา ๒๒ แห่งพระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๔ การที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ มีคำสั่งที่ ๒๙/๒๕๕๔ ลงวันที่ ๙ สิงหาคม ๒๕๕๔ ให้ผู้ฟ้องคดีทำลายหรือรื้อถอนสิ่งปลูกสร้างหรือสิ่งอื่นใดที่ผิดไปจากสภาพเดิมออกไปให้พ้นจากอุทยานแห่งชาติทับลาน หรือทำให้สิ่งนั้นๆ กลับคืนสู่สภาพเดิม แล้วแต่กรณี ให้แล้วเสร็จภายในวันที่ ๓๐ ตุลาคม ๒๕๕๔ จึงเป็นคำสั่งทางปกครองที่ชอบด้วยกฎหมาย และเมื่อผู้ฟ้องคดีมีหนังสือ ลงวันที่ ๗ กันยายน ๒๕๕๔ อุทธรณ์คำสั่งของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ดังกล่าว ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ได้อาศัยข้อเท็จจริงและข้อกฎหมายเดียวกันพิจารณาอุทธรณ์

แล้วมีหนังสือสำนักบริหารพื้นที่อนุรักษ์ที่ ๑ (ปราจีนบุรี) ส่วนที่ ๑๒๖๑.๑๐/๕๗๘๒ ลงวันที่ ๑๑ ตุลาคม ๒๕๕๔ แจ้งยืนยันตามคำสั่งของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ให้ผู้ฟ้องคดีทราบ คำวินิจฉัยอุทธรณ์ดังกล่าวจึงชอบด้วยกฎหมายเช่นกัน

การที่ศาลปกครองชั้นต้นพิพากษายกฟ้อง นั้น ศาลปกครองสูงสุดเห็นพ้องด้วย
พิพากษายืน

นายสุชาติ มงคลเลิศพล
ตุลาการศาลปกครองสูงสุด

ตุลาการเจ้าของสำนวน

นายไพบุลย์ เสียงก้อง
ตุลาการหัวหน้าคณะศาลปกครองสูงสุด

นายสุเมธ รอยกุลเจริญ
ตุลาการศาลปกครองสูงสุด

นายพรชัย มนต์ศิริเพ็ญ
ตุลาการศาลปกครองสูงสุด

นางมณีวรรณ พรหมน้อย
ตุลาการศาลปกครองสูงสุด

๒๖-๖๒

ตุลาการผู้แถลงคดี : นายภาณุพันธ์ ชัยรัตน์

มีบันทึกประธานศาลปกครองสูงสุด
กรณีตุลาการศาลปกครองมีเหตุจำเป็น
ไม่สามารถลงลายมือชื่อได้

ข้าพเจ้าขอรับรองว่า คดีหมายเลขดำที่ อส. ๑๙/๒๕๕๕ หมายเลขแดงที่ อส. ๓๑/๒๕๕๕ ได้ทำคำพิพากษาโดย นายไพบูลย์ เสี่ยงก้อง ตูลาการหัวหน้าคณะศาลปกครองสูงสุด ซึ่งร่วมประชุมปรึกษาเป็นองค์คณะ และได้ลงลายมือชื่อไว้แล้วในต้นร่างคำพิพากษา แต่เนื่องจากนายไพบูลย์ เสี่ยงก้อง พ้นจากตำแหน่งตามมาตรา ๒๑ วรรคหนึ่ง (๓) ประกอบกับ มาตรา ๓๑ วรรคสาม แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๕๒ ก่อนที่จะลงลายมือชื่อในคำพิพากษานี้ จึงบันทึกไว้เป็นสำคัญ

(นายปิยะ ประดังกา)

รองประธานศาลปกครองสูงสุด
ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานศาลปกครองสูงสุด